Ազգ
Azg
armenian daily

2 ՅՈՒՆԻՍ 2004 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 100 (3023)

Կառավարության ծրագրում ավանդները վերադարձնելու կետ չկա

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Կառավարության ծրագրում բնակչության ավանդները վերադարձնելու մասին կետ չկա: Այսպիսի հայտարարություն արեց ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը հունիսի 1-ին լրագրողների հետ զրույցում:

Ըստ նախարարի, ողջեցրելով աղքատության հաղթահարման ռազմավարություն, իշխանական կոալիցիայի կազմում ընդգրկված քաղաքական ուժերը երկարատեւ քննարկումների արդյունքում որոշել են երկրի զարգացման առաջնահերթությունները: Ըստ այդմ, առաջնահերթ են համարվում կրթության, առողջապահության եւ սոցիալական ոլորտների համար նախատեսվող ծախսերը: Ինչ վերաբերում է ԽՍՀՄ խնայբանկում բնակչության ունեցած ավանդների վերադարձմանը արդա, ըստ նախարարի, նշված առաջնահերթությունների շարքում նման ծախսի կամ ուղղության ինքը «չի հանդիպել»:

Պատասխանելով այն հարցին, թե ինչու Հայաստանի հանրապետական կուսակցության կողմից առաջադրված նախարար ինչպես է ինքը վերաբերվում ավանդները վերադարձնելու օրինագծին, Վարդան Խաչատրյանը նշեց, որ որպես կառավարության անդամ չի մասնակցում կուսակցության քաղաքական որոշումներին: Որպես ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար նա խոստացավ իր կարծիքը գրավոր ներկայացնել այն ժամանակ, երբ կառավարությունը կստանա այդ օրինագիծը:

Դաստիարակական բարեփոխումները սկսվել են դասարանների ցեմերից

Վանդակներ չեն լինելու, խակ մեղադրյալները փողկապներով կմնեն դահլիճ

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Ազգային ժողովում երեկ շարունակվում էին 2003 թ. պետբյուջեի կատարման հաշվետվությունները: «Թերություններ բոլորի աշխատանքում էլ կարող են լինել, այլ խնդիր է, թե դրանք որքանո՞վ էական են: Ես մեր համակարգում էական թերություններ չեմ տեսնում: Բյուջետային հատկացումները եղել են գրեթե 100 տոկոսով: Կարծում եմ, որ դրանք բավարար չեն, բայց արտացոլում են մեր երկրի ներքին վիճակը: Առավել լուրջ ներդրումների կարիք ունեն դատական եւ քրեակատարողական համակարգերը», դատաիրավական ոլորտի հաշվետվության քննարկումների ժամանակ ասաց արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը:

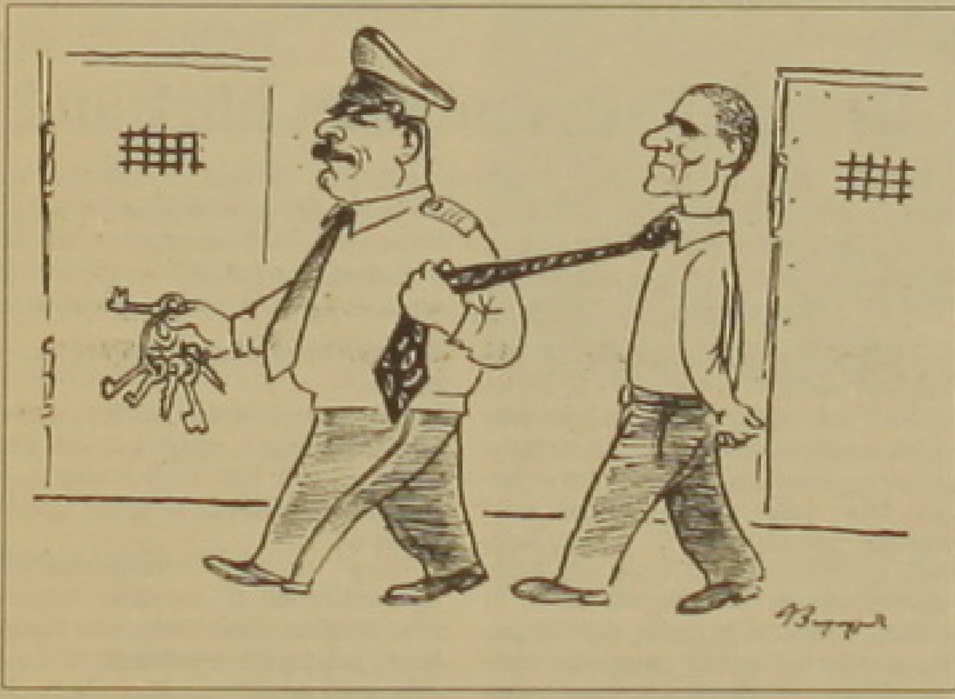

Անցած տարվա ընթացքում հասարակական կարգի պահպանության եւ անվտանգության բնագավառներին պետբյուջեից հատկացվել է 20.8 մլրդ դրամ, որը 525,1 մլն դրամով զիջում է ծրագրային ցուցանիշին: Իրեւ թերակատարման պատճառ նշվում է Համաշխարհային բանկի տրամադրած միջոցներով մեկնարկած դատաիրավական բարեփոխումների ծրագրի ոչ լիարժեք իրականացումը: Այս ծրագրի շրջանակներում նախատեսված ծախսերը կատարել են 67,6 տոկոսով:

Տես ♦ էջ 3

ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՕՐ

Խաղաղություն ու երջանիկ ժպիտ բոլոր մանուկներին

Աշխարհի մանուկների պաշտպանության օրն էր երեկ: Աշխարհի, որի մի անկյունում մանուկները երջանիկ մանկություն են վայելում, մեկ այլ անկյունում, ուր դեռ չեն վերացել պատերազմի հետքերը, նրանց աչքերում վախ ու սարսափ է գոյացել, մյուսում նրանք բոբիկ ու կիսաքաղց են... կայացումներ...

Հանրապետության հրապարակը մինչ ուշ երեկո լեփ-լեցուն էր օդապարիկներով խրախճացող երեխաների ճիչ ու ծիծաղով:

Ավաղ, մեր երկրում էլ դեռ կան կիսաքաղց մանուկներ, մանկական մահացության թիվը բավականին բարձր

Մեր երկրի մանուկներն այսօր արդում են խաղաղ երկնքի տակ, նրանց համար երեկ կազմակերպվել էին զանազան միջոցառումներ՝ նկարչական ցուցահանդեսներ, կավճանկարի ու լեգոյի մրցույթներ, համերգներ, ներէ, շարունակում է անել ցածր քաշով ծնվածների թիվը, սակավարյունությունը մնում է տարածված:

Խաղաղ երկինք, առողջություն ու երջանիկ ժպիտ աշխարհի բոլոր մանուկներին...

Ռ. Պ.

Էլմար Մամեդյարով. «Բաքվի եւ Երեւանի միջեւ կարծիքների աշխույժ փոխանակում է ընթանում Ղարաբաղի շուրջ»

ԲԱՔՈՒ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունիսի 21-ին Պրահայում տեղի կունենա Ադրբեջանի եւ Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարների երրորդ հանդիպումը: Սակայն առայժմ վաղ է խոսել կողմերի դիրքորոշումների մերձենալու մասին: «Թուրան» գործակալությանն այս կարծիքն է հայտնել Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարար Էլմար Մամեդյարովը՝ մեկնաբանելով Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների ղեկավարների բանակցությունների ընթացքը: Նա նշել է, որ կողմերի միջեւ կարծիքների «աշխույժ» փոխանակում է ընթանում: «Ադրբեջանն առաջադրում է իր գաղափարները եւ լսում է հայկական կողմի առաջարկած գաղափարները: Որոշակի գաղափարներ ունեն նաեւ համանախագահները», ավելացրել է Մամեդյարովը: Նախարարի կարծիքով, եթե հաջողվի բոլոր այդ գաղափարներից կազմել «համապատասխան շղթա», ապա կարելի կլինի առաջ շարժվել:

Այն հարցին, թե համանախագահների կողմից առաջարկվող գաղափարներում կա՞ն արդյոք ավելի վաղ քննարկված տարբերակներ, Մամեդյարովը նշել է, որ «կան որոշակի նորարարություններ, առանձին գաղափարներ նախկինում քննարկվել են, կան նաեւ գաղափարներ, որոնք նորովի վերանայվում են»: Բոլոր գաղափարների վերագնահատում է ընթանում նպատակ ունենալով որոշել, թե ինչն է առաջին հերթին կարեւոր, ինչը՝ երկրորդ եւ երրորդ հերթին, ասել է նա:

Պատասխանելով ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում Եվրամիության դերակատարության վերաբերյալ հարցին՝ Մամեդյարովը նշել է, որ Ադրբեջանը հանդես է գալիս հօգուտ այն բանի, որ ղարաբաղյան հարցը պահպանվի Եվրամիության եւ եվրոպական հասարակայնության օրակարգում: «Ավելին, մենք կցանկանայինք, որ այդ հարցը գտնվեր նրանց ուշադրության կենտրոնում», ասել է Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարարը: Ընդունելով, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խումբը պատասխանատու է հակամարտության քաղաքական կարգավորման համար, Ադրբեջանն այն կարծիքին է, որ Եվրամիության եւ Եվրախորհրդի ներգրավումը կարող է օժանդակել հիմնախնդրի շուտափույթ լուծմանը:

Արա Աբրահամյանի հանդիպումը Միխայիլ Սաակաշվիլու հետ

ԱԽԱԼՔԱԼԱՔ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջերս Մոսկվայում տեղի ունեցած վրացռուսական գործարար խորհրդաժողովի ժամանակ Վրաստանի նախագահ Սաակաշվիլու հետ հանդիպում է ունեցել Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը: Վրաստանի խորհրդարանի անդամ Վան Բայբուրդյանը նշում է, որ Ա. Աբրահամյանը եղել է Ռուսաստանի այն հինգ խոշոր գործարարների թվում, որոնց հետ առանձին հանդիպել է Վրաստանի նախագահը: Հայ գործարարը հանդիպման ժամանակ աքխազական երկաթգծի վերականգնման համար խոշոր ներդրումներ անելու պատրաստակամություն է հայտնել:

Թոխաբորբից մահացել է աշխարհի ամենածեր կինը

Տեխասի նահանգի Սան Խուան քաղաքում մահացել է 114-ամյա Ռամոնա Տրինիդադ Իգլեսիաս Ջորդանը, որը համարվում էր մոլորակի ամենածեր մարդը: ABC հեռուստաընկերության հաղորդման համաձայն, նա մահացել է շաբաթ օրը, Սան Խուանի ծերանոցում: Տեխասում բնակվող ազգականուհին պատմել է, որ 3 ամիս հետո լրանալու էր երկարակյաց կնոջ 115-ամյակը, բայց «հիվանդանոցում 4-5 օր անցկացնելուց եւ դուրս գրվելուց հետո հենց հաջորդ օրը նա մահացավ ծերանոցում»: Մահվան պատճառը թոխաբորբն է:

Այս տարվա ապրիլին փաստաթղթերի ստուգումից հետո Իգլեսիասը ճանաչվել էր մոլորակի ամենածեր բնակիչ: Փաստը պաշտոնապես վավերացրել էր Գինեսի ռեկորդների գրքի հանձնաժողովը: Նրա մահից հետո աշխարհի ամենաերկարակյաց կինը դարձավ 113-ամյա հոլանդուհի Հենդրիկիե վան Անդել Շիպեն, որը ծնվել է 1890 թ. հունիսի 29-ին: Իսկ ամենածեր տղամարդը Միչիգան նահանգի (Նյու Յորքի նահանգ) 113-ամյա բնակիչ Ֆրեդ Հալեն է, որը ծնվել է 1890 թ. դեկտեմբերի 1-ին:

Նախագահի ընտրություն եւ պայթյուններ Իրաքում

Իրաքի կառավարման ժամանակավոր խորհրդի երեկվա նիստում երկրի ժամանակավոր նախագահ է ընտրվել 45-ամյա ճարտարագետ Ղազի Մաշալ Աջիլ ալ Յաուերը, որի թեկնածությունը պաշտպանել է խորհրդի անդամների մեծ մասը: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ նա արդեն համաձայնել է զբաղեցնել նախագահի պաշտոնը:

Ալ Յաուերը սուննի մահմեդական է, գործարար, կրթությունն ստացել է Սաուդյան Արաբիայի նավթի եւ հանքարդյունաբերության համալսարանում: Սովորել է նաեւ Ջորջթաունի համալսարանում (ԱՄՆ): Կառավարման ժամանակավոր խորհրդում վայելում է շիա մահմեդականների եւ քրդերի աջակցությունը: Իր վերջին հարցազրույցներում նա քննադատել է օկուպացիոն իշխանությունների գործողությունները:

ԱՄՆ-ի պաշտպանությունը վայելող 81-ամյա Ադնան Պաչաչին, որին նախօրեին առաջարկվել էր նախագահի պաշտոնը, հրաժարվել է այդ պաշտոնից: Ամերիկացիների հովանավորյալ Պաչաչին 1968 թ. եղել է Իրաքի արտգործնախարարը, ապա որոշ ժամանակ թաքնվել Արաբական Միացյալ Էմիրություններում: Անցյալ տարի հայրենիք է վերադարձել Սադդամ Հուսեյնի տապալումից հետո:

Միաժամանակ Ֆրանսպրեսը հաղորդում է Իրաքում շարունակվող ահաբեկչությունների մասին: Երեկ առավոտյան Բաղդադի մերձակա «կանաչ գոտում», որտեղ կան մի շարք վարչական շենքեր, որոտացել են ուժգին պայթյուններ: Քրդստանի հայրենասիրական ճակատի շտաբի մոտ տեղի ունեցած պայթյունից զոհվել է 25 մարդ, 20-ն էլ վիրավորվել են: Այդ պայթյունը նախորդել է Իրաքի ժամանակավոր կառավարության նորընտիր կազմի ներկայացման արարողությանը եւ հաջորդել նախագահ Ղազի ալ Յաուերի ընտրությանը:

Մեկ ուրիշ ուժգին պայթյուն է տեղի ունեցել Բաղդադից 200 կմ հյուսիս, Բայջիի ամերիկյան ռազմակայանի մոտակայքում: Ըստ Ֆրանսպրեսի, զոհվել են առնվազն 11 քաղաքացիական անձինք, 26-ն էլ վիրավորվել են:

Պ. Ք.

Ընթացիկ

Ցուցահանդեսում ներկայացված էին հիմնականում հայկական ընկերությունները

Մարզահամերգային համալիրը երեկ հյուրընկալել էր հայրենական եւ մասամբ օտարերկրյա գործարարներին: ԱՊՀ անդամ պետությունների առեւտրաարդյունաբերական պալատների ղեկավարների խորհրդի երկրորդ նիստի շրջանակներում այստեղ բացվեց «ԱՊՀ ԷՔՍՊՈ-2004» ցուցահանդեսը: Հանդես գալով բացման խոսքով, Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի նախագահ Մարտին Սարգսյանը ասաց, որ նախկին խորհրդային հանրապետությունները ունեցել են համատեղ ցուցահանդեսներ անցկացնելու սովորույթներ, բայց դրանք կորսվել են: Այդ պատճառով, Հայաստանի ԱԱՊ նախագահի համոզմամբ, հարկ է ամեն ինչ նորից սկսել:

Ցուցահանդեսի ընթացքում, որը կգործի մինչեւ հունիսի 3-ը, կգործի այսպես կոչված on line ռեժիմը: Դրա շնորհիվ մասնակցող ընկերությունները կարող են նաեւ ինտերնետով ներկայացնել իրենց արտադրանքը: Ինչպես արդեն նշեցինք, ցուցահանդեսին գլխավորապես ներկայացված էին հայկական ընկերությունները: Սննդի, ոգելից խմիչքների, հյութերի, հանքային ջրերի արտադրության, թեթեւ արդյունաբերության, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների, շինանյութերի արտադրության մոտ չորս տասնյակ ձեռնարկությունները վաղուց արդեն հասարակությանը հայտնի անուններ էին: Մասնավորապես «Գրանդ հոլդինգը» ներկայացված էր երկու ընկերություններով՝ «Գրանդ սանով» եւ «Ինտերնեյշնլ Մասիս տաբակով»: Վերջինիս հիմնադիր Միխայել Վարդանյանը ներկայացրեց ընկերության գործունեության որոշ մանրամասներ.

– «Ինտերնեյշնլ Մասիս տաբակն» արդեն մեկ տարեկան է: Ներկայումս թողարկում ենք 50 տեսակից ավելի ծխախոտներ: Արտադրանքի մոտ կեսն արտահանում ենք ԱՄՆ, Կանադա, եվրոպական երկրներ եւ արդեն Ռուսաստան արտահանելու պայմանագիր ենք կնքել: Ռուսաստան եւ Բելառուս արտահանում ենք ծխախոտի հումք: «Գրանդ սանը», որը նույնպես մասնակցում է այս ցուցահանդեսին, լամպեր է արտահանում Ռուսաստան, Ղազախստան, Վրաստան: Հուսով ենք, որ այս ցուցահանդեսին մասնակցելով, ձեռք կբերենք նոր գործընկերներ:

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները ներկայացնող ընկերություններից զրուցեցինք Հայաստանի խոշորագույն ինտերնետ պրովայդեր «Արմինկոյի» փոխտնօրեն Իրինա Սարգարյանի հետ.

– Մենք իրականացնում ենք այս ցուցահանդեսի on line ներկայացումն ինտերնետով, որի շնորհիվ յուրաքանչյուր ընկերություն կարող է մոտ երեք րոպե տեւողությամբ պատմել եւ գովազդել իր արտադրանքը: Այդ ընթացքում արտադրանքի նկատմամբ հետաքրքրություն դրսեւորած ընկերության հետ հնարավորություն կընձեռվի չմիջնորդավորված կապ հաստատել:

Ինչպես արդեն վերեւում նշեցինք, ԷՔՍՊՈ-ում նախատեսված էր ԱՊՀ երկրների ընկերությունների արտադրատեսակների ցուցադրությունը: Սակայն կարելի է ասել, որ դրանք փաստորեն բացակայում էին: Եղածներն էլ հիմնականում համատեղ ձեռնարկությունների հայկական ներկայացուցչություններն էին:

Երեկ միջոցառման շրջանակներում նաեւ տեղի ունեցավ գործարար համաժողով «Փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրություն: Համագործակցություն եւ զարգացում» թեմայով: Իսկ այսօր տեղի կունենա ԱՊՀ ԱԱՊ-ների նախագահների նիստը, որի արդյունքները կներկայացվեն երեկոյան կայանալիք մամուլի ասուլիսի ժամանակ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայտնաբերվել են թմրանյութեր պատրաստողներ

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապերի եւ լրատվության վարչության օպերատիվ տեղեկագրից, մայիսի 31-ին ոստիկանության Կենտրոնականի բաժնի աշխատակիցները թմրանյութ պատրաստելու եւ օգտագործելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1964 թ. ծնված, նախկինում դատված Դավիթ Կ.-ին: Զննությամբ վերջինիս բնակարանից հայտնաբերվել եւ առգրավվել է 3 լիտր տարողությամբ կա-կաչի առկայությամբ էմալապատ կաթսա, լցված մուգ գույնի նյութով, ինչպես նաեւ ամոնիակի լուծույթի, 645 տիպի օրգանական լուծույթի եւ 75 տոկոսանոց քացախաթթվի դատարկ շշեր: Նշված նյութերի հայտնաբերման պահին վերջինս իր մոտ եղած շեղբով վնասվածքներ է հասցրել իրեն եւ տեղափոխվել հիվանդանոց: Կատարվում է հետաքննություն:

Մայիսի 31-ին ոստիկանության Մաշտոցի բաժանմունքի աշխատակիցները թմրանյութ օգտագործելու եւ պահելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1961 թ. ծնված Ռաֆայել Հ.-ին: Զննությամբ վերջինիս մոտից հայտնաբերվել եւ առգրավվել է կանաչ գույնի, կանեփանման, չորացված, յուրահատուկ հոտով զանգված: Ռաֆայել Հ.-ն ստորագրությամբ բաց է թողնվել, կատարվում է հետաքննություն:

Ոստիկանության Գյումրու բաժանմունքի աշխատակիցները թմրանյութ օգտագործելու եւ պահելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1953 թ. ծնված, նախկինում դատված Վրեժ Փ-ին: Զննությամբ վերջինիս մոտից հայտնաբերվել եւ առգրավվել է 9,4 գ մարիխուանա տեսակի թմրանյութի նմանվող զանգված: Վրեժ Փ.-ն ստորագրությամբ բաց է թողնվել, կատարվում է հետաքննություն:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ ԵՎ...

Գեղամյանի կարծիքով՝ Հայաստանին սպառնում է աշխարհի քարտեզից վերանալու վտանգը

Ընդդիմադիր «Ազգային միաբանություն» կուսակցության առաջնորդը երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսում ասաց, որ Հայաստանն աշխարհի քարտեզից վերանալու վտանգի տակ է: Արտաշես Գեղամյանը նշեց, որ ընդդիմության հունիսի 4-ի հանրահավաքն ունենալու է «Ինչպես փրկել Հայաստանը» թեման: Իսկ այսօր Գեղամյանն իր կուսակիցների հետ մեկնելու է Գեղարքունիքի մարզ՝ հանդիպելու իր ընտրողներին:

Երեկ այս մարզում ձերբակալվել են «Ազգային միաբանություն» կուսակցության անդամներ Սիմոն Ամիրխանյանը եւ Ռազմիկ Կճոյանը, որովհետեւ, ըստ Գեղամյանի, նրանք ժողովրդին տեղեկացրել են այսօր սպասվելիք հանդիպման մասին: Նա հերթական անգամ հիշեցրեց, որ մոտ մեկուկես ամիս առաջ կուսակցության գրասենյակից ապօրինի կերպով առգրավված իրերը, որոնց թվում փաստաթղթեր, գույք (համակարգիչներ, տեսախցիկներ, գիտական աշխատություններ) չեն վերադարձվել:

«Ազգային միաբանության» ղեկավարն ասաց, որ Հայաստանը՝ հատկապես հանրապետության սահմանամերձ գյուղերը դատարկվում են: Բողոքեց, որ հեռուստաընկերություններն իրենից «ավաղ հարցազրույց չեն վերցնում»: «Ցավով, Տիգրան Կարապետյանն էլ (նկատի ունի «ԱԼՄ»-ի տնօրենին) 7-8 ամիս չի հրավիրում», ասաց Գեղամյանը: Նա հիշեցրեց, որ իշխանությունների հետ առուծախի չի գնա՝ պաշտոն, անգամ քաղաքապետի, ստանալու ակնկալիքով: «Ես 15 տարի առաջ եմ աշխատել (քաղաքապետ), երբ (հավանաբար նկատի ուներ Ռոբերտ Քոչարյանին եւ Սերժ Սարգսյանին) տրեխներով չգիտես ում էին ծառայում», ասաց նա:

Գեղամյանն անուղղելի լավատես է եւ չի կասկածում, որ Հայաստանում տեղի է ունենալու իշխանափոխություն: Նա նշեց, որ այս տարի Հայաստանը կհյուրընկալի ՌԴ անվտանգության խորհրդի քարտուղար Իգոր Իվանովին: (Գեղամյանը նկատի ուներ վերջին ամիսների վրացական իրադարձությունները, երբ նոյեմբերին՝ Իվանովի Թբիլիսի ժամանելու օրը Էդուարդ Շեւարդնաձեն հրաժարական տվեց, ապա վերջերս անվտանգության խորհրդի քարտուղարը մեկնեց Բաթում եւ իր հետ Մոսկվա տարավ Ասլան Աբաշիձեին):

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Արտաշես Գեղամյանը հերքում է

«Ազգի» երեկվա համարում, հղում անելով ոչ պաշտոնական աղբյուրների, տեղեկացրել էինք, որ «Ազգային միաբանության» առաջնորդը ցանկություն է հայտնել հանդիպելու հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին: Երեկ խմբագրությունն ստացավ Արտաշես Գեղամյանի հերքումը, որը տպագրում ենք ամբողջությամբ:

«Պրն Ռ. Քոչարյանի հետ վերջին անգամ հանդիպել եմ 2001 թ. փետրվարին եվրախորհրդին Հայաստանի Հանրապետության անդամակցելու արարողությունից անմիջապես հետո՝ նրա առաջարկով: Անցած երեք տարվա ընթացքում Ռ. Քոչարյանի հետ թե պաշտոնական, թե այլ հանդիպումներ ոչ ունեցել եմ եւ ոչ էլ ցանկություն եմ հայտնել ունենալու: Ազգաբնակչության հետ հանդիպումների, հանրահավաքների ժամանակ հրապարակավ Ռ. Քոչարյանին առաջարկել եմ ինձ հետ մասնակցել հեռուստաբանավեճի՝ ուղիղ եթերում:

Ինչ վերաբերում է ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արտաշես Թումանյանի հետ հանդիպմանը, ապա դա եւս չարամիտ ապատեղեկատվություն է:

Վերը նշված հերյուրանքների գլուխգործոցն էլ՝ Երեւանի քաղաքապետ նշանակվելու փոխարեն հանրահավաքներից իմ հրաժարվելու մասին զրպարտությունն է, ինչն իշխանությունների հերթական փորձն է վարկաբեկելու ինձ»:

Խմբ. կողմից- Յուրաքանչյուր հոդված (այսինքն կոնֆլիկտ) ունի առնվազն երկու կողմ, եւ **«Ազգում»** տպագրվող նյութերում փորձում ենք պահպանել հավասարակշռությունը՝ խոսքի իրավունք տալով երկու կողմերին էլ: «Արտաշես Գեղամյանը ցանկացե՞լ է հանդիպել Ռոբերտ Քոչարյանին» լուրը տպագրելիս չենք հարցրել Գեղամյանի կարծիքն այն պարզ պատճառով, որ վերջին շրջանում երկու անգամ, երբ փորձել ենք ինչ-որ թեմայի շուրջ նրա տեսակետին ծանոթանալ, հայոց գահին հավակնող քաղաքական գործիչն անջատել է հեռախոսը: Ինչ վերաբերում է հերքման մեջ արվող այն ակնարկին, թե իշխանություններն **«Ազգի»** միջոցով փորձում են վարկաբեկել Գեղամյանին, ապա վերջինիս կասկածամտությունը հիմք չունի: Երբ մի քանի օր առաջ **«Ազգը»** ծավալուն տեղ տվեց Գեղամյանի կուսակիցներից Գագիկ Կոստանդյանին, որում խիստ քննադատություններ էին հնչել «Նոր ժամանակներ» կուսակցության առաջնորդ Արամ Կարապետյանի հասցեին, ապա այս դեպքում էլ Գեղամյանի կուսակցության փորձը չէ՞ր վարկաբեկելու Կարապետյանին:

Եվ վերջապես քաղաքական գործչին վայել չէ ասուլիս հրավիրել եւ ասուլիսի ընթացքում վիրավորանքներ հասցնել լրագրողներին, ինչպես նաեւ քաղաքական մյուս գործիչներին: Մենք պարտավոր չենք Արտաշես Գեղամյանին կամ Ռոբերտ Քոչարյանին սիրել կամ ատել, հալած յուղի տեղ ընդունել քաղաքական, պետական գործիչների ասածները, այդ թվում՝ վերոնշյալ հերքումը, որը տպագրում ենք:

«Հայաստանում ամեն ինչ կատարյալ չէ, սակայն երկրի վարկանիշն անհամեմատ բարձր է»

«Հազարամյակի մարտահրավերներ կորպորացիայի» գործադիր տնօրեն Փոլ Ապլեգարթը կորպորացիայի 3 խորհրդատուների հետ եռօրյա այցով ժամանել է Հայաստան հանդիպելու պետական, հասարակական ու գործարար հատվածների ներկայացուցիչների ու լրատվամիջոցների հետ, ներկայացնելու «Հազարամյակի մարտահրավերների հաշիվ» ծրագրի մանրամասները: Ամերիկյան համալսարանի բիզնես կենտրոնում երեկ տեղի ունեցած մամլո ասուլիսի ժամանակ պրն Ապլեգարթը նշեց, որ կորպորացիայի մշակած քաղաքականությունը նկատելի մրցակցություն է առաջացրել ծրագրում ընդգրկվել կամեցող երկրների միջեւ: Պատահական չէ, որ 75 երկրներից այս տարի ընտրվել են 16-ը: Ամենից առաջ հաշվի են առնվում տնտեսության զարգացման համար ազատական դաշտ ու նպաստավոր միջավայր ստեղծելը, ուսումնասիրվում են տնտեսական քաղաքականության մեջ օրենսդրության կիրառումը, կառավարության ռեսուրսների օգտագործումն ու պետական կառավարման քաղաքականությունը: Հատկապես վերջին երկուսը մանրակրկիտ ուսումնասիրվում են, հաշվի առնելով, որ կառավարությունն իր միջոցները կարող է ծախսել ոչ թե կրթության, առողջապահության կամ մեկ այլ կարեւոր ոլորտի, այլ, օրինակ, սպառազինության համար: Ազատ մամուլի գոյությունը, կոռուպցիայի դեմ պայքարն ու օրենքի գերակայությունը նույնպես կարեւոր նախապայմաններ են:

Նա նկատեց, որ Հայաստանում ամեն ինչ կատարյալ չէ, սակայն իրենք ամեն ինչ դիտում են համեմատության մեջ, ինչը թույլ է տալիս ասելու, որ ծրագրում ընդգրկվելու հավակնություն ունեցող երկրների կողքին այստեղ վիճակը քիչ թե շատ տանելի է: Դա հատկապես բացատրվում է Հայաստանի արդեն իսկ ձեռք բերած անհամեմատ բարձր վարկանիշով, որն, ըստ նրա, հուսադրող հանգամանք է եւ երկրի զարգացման համար չափազանց կարեւոր:

Հայաստանյան լրատվամիջոցները շտապել են տեղեկանալ, թե կորպորացիայի պատվիրակության այցի օրերին Հայաստանը պետք է ստանա ծրագրով նախատեսված գումարը, ինչն այս պահին հեռու է ճշմարիտ լինելուց, քանի որ գումարի չափը կախված է կառավարության ներկայացրած առաջարկի շահավետությունից: Որքան շահավետ կլինի ծրագիրը, այնքան մեծ գումարը: Կառավարությունը պետք է առաջիկա երկու ամիսների ընթացքում հստակորեն ներկայացնի տնտեսական առաջարկի բոլոր մանրամասները, որոնք պետք է մշակված լինեն ոչ թե մի քանի հոգու, այլ մեծ թվով մասնագետների մասնակցությամբ:

Դեռ ժամանակ կա, այնպես որ, ըստ պրն Ապլեգարթի, մեր երկիրը տնտեսությունը զարգացնելու ու միջազգային վարկանիշը բարձրացնելու հրաշալի հնարավորություն է ստացել:

Ռ. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com

www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221

Լրագրողների սենեակ
/ հեռ. 581841

Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483

Apple Macintosh
համակարգային սարքաւորումը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Գյումրիում ավելացվելու է բնակարանաշինության ծավալը

Երեկ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի այցը Գյումրի նպատակ ուներ տեղում ծանոթանալ կապիտալ շինարարության ընթացքի դանդաղեցման պատճառներին: Նա ասաց, որ տարվա 2-րդ կեսին կապիտալ շինարարության ծավալներն ավելացվելու են մոտ 1 մլրդ դրամով: Նախագահը ծանոթացավ Գյումրու Անի թաղամասի գազաֆիկացման աշխատանքների ընթացքին: Թաղամասը, որ կառուցվել է երկրաշարժից հետո եւ բնակեցված է սոցիալապես վատ վիճակում գտնվող ընտանիքներով, մինչեւ հոկտեմբեր կունենա գազի եւ 6700 բաժանորդ: Եթե 2003-ի տարեսկզբին Գյումրիում եղել է գազի 10.000 բաժանորդ, ապա այս տարեվերջին բաժանորդների թիվը կանցնի 26.000-ից եւ կլինի ավելի, քան խորհրդային տարիներին էր: Նախագահը տեղեկացրեց, որ գազաֆիկացման ծրագրով նախատեսված է լուծել նաեւ թաղամասի բնակչությանը վառարաններով ապահովելու խնդիրը: «Անին այն թաղամասն է, որտեղ, հաշվի առնելով ժողովրդի սոցիալական վիճակը, բնակչությունից շատ մեծ ակնկալիքներ չպետք է ունենանք: Ջեռուցման համար ամբողջությամբ գազ եւ վառարան ենք տրամադրելու», ասաց Ռ. Քոչարյանը:

Ինչ վերաբերում է Գյումրիում անօթեւանների խնդրին, Ռ. Քոչարյանն ասաց, որ իր վերահսկողության ծառայության աշխատանքի արդյունքում ճշգրտվել են անօթեւանների ցուցակները. կա մոտ 1500 ընտանիք, որի բնակարան ստանալու իրավունքը կասկած չի հարուցում, քանի որ բնակարանից զրկվել է աղետի պատճառով: Խնդրի լուծման համար լրացուցիչ 1 մլրդ դրամ է հատկացվելու: «Չի բացառվում, որ այս թիվն ավելանա: Շատերը, հույս չունենալով, որ երբեւէ բնակարան կստանան, չեն գրանցվել կամ փաստաթղթերը պատշաճ ձեւով չեն ներկայացրել: Մենք ճանաչել ենք 1506 ընտանիքի բնակարան ստանալու անվիճելի իրավունքը: Քանի որ արդեն թիվը մեծ է, մենք կարող ենք ավելացնել շինարարության ծավալները, այդ ընտանիքներին ապահովել բնակարաններով. եթե ընթացքում ցուցակները կավելանան, կճշտենք նաեւ այդ թվերը», ասաց հանրապետության նախագահը:

Գյումրիում շինարարությանը զուգահեռ պետք է բարեկարգվեն քաղաքի փողոցները: Երկրի ղեկավարը նշեց, որ հիմնական ներդրումը կանի քաղաքապետարանը, սակայն բյուջեից եւս աջակցություն կստանան:

Գյումրիում մինչ 1988-ը երկու լողավազան է գործել, որոնք երկրաշարժին չեն դիմացել: Կարեւորելով մշակույթի, սպորտի ոլորտի ներդրումները, որոշվել է քաղաքում լողավազան կառուցել: «25 մետրանոց մեկ փակ լողավազանի ֆինանսավորման մեծ մասի հարցը բարերարի միջոցով արդեն լուծել ենք», ասաց պրն Քոչարյանը, մյուս մասը քաղաքապետարանը խոստացավ տրամադրել: Լավ աշխատելու դեպքում 2005-ի մայիսին լողավազանը պատրաստ կլինի»:

Բնականաբար կյանքի որակի բարելավման գործում կարեւոր տեղ ունի աշխատատեղերի խնդրի լուծումը: Հանրապետության նախագահն այցելեց նախկին «Ստրոյմաշ», այսօր արդեն «Քարմշակ մեքենա» փակ բաժնետիրական ընկերություն: «Միջազգային բիզնես կենտրոնն» այն սեփականաշնորհել է 2002-ի վերջին, երբ վերջինս չէր աշխատում եւ լուծարվում էր: Անցյալ տարի գործարանում կատարվել է 240.000 դոլարի ներդրում: «Միջազգային բիզնես կենտրոնի» տնօրեն Խաչատուր Զաքարյանը ասաց, որ այսօր իրենք շահույթ չեն ակնկալում, աշխատանքը շահույթ կբերի միայն մի քանի տարի հետո:

Ընկերությունում արտադրվում է 14 տեսակի արտադրանք՝ 300 կգ-ից 50 տոննանոց քար մշակող եւ քարհատ հաստոցներ, որոնք սպառվում են ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ Ղազախստանում, Թուրքմենիայում, Ուկրաինայում եւ Ռուսաստանում: Անցյալ տարի ընկերությունը տվել է մոտ 200.000 ԱՄՆ դոլարի արտադրանք, իսկ այս տարի այդ թիվը նախատեսվում է հասցնել մոտ 700.000 ԱՄՆ դոլարի: Սեփականատերերն ակնկալում են տարեկան շրջանառության ծավալը հասցնել 2-3 մլն դոլարի: Գործարանը, աշխատելով նախկին հզորության 20 տոկոսով, ունի 120 աշխատող միջինը 50.000 դրամ աշխատավարձով: «Քարմշակ մեքենա» ՓԲԸ գործադիր տնօրեն Սերգեյ Մարտիրոսյանը դժգոհում է, որ Հայաստանում չկան մետաղի հումքի բազաներ, որտեղից կարողանան կենտրոնացված մատակարարումներ իրականացնել:

Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց, որ «Միջազգային բիզնես կենտրոնը» Հայաստանում հաջողված բիզնեսի ներկայացուցիչ է, եթե մի քանի նման օրինակ Գյումրիում ունենայինք, այստեղ վիճակը շատ ավելի լավ կլիներ:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«Ներքաղաքական ճգնաժամ չկա»

Ռոբերտ Քոչարյանը գտնում է, որ կա բնական կոնֆլիկտ ընդդիմության եւ իշխանության միջեւ

Երեկ հանրապետության նախագահը լրատվամիջոցներից մեկի համեմատությունը՝ ընդդիմության հանրահավաքների եւ բրազիլական սերիալների միջեւ, դիտողություն արեց եւ ընդդիմության գործողությունների մասին պատմող նյութերի վերաբերյալ ասաց. «Ես բրազիլական սերիալներ չեմ նայում, իսկ քանի որ դրանք իսկապես նման են, նաեւ այդ նյութերին ծանոթանալու հետաքրքրություն եւ ժամանակ չունեմ: Ինձ թվում է՝ ընդհանրապես այնքան է այս ամենը կրկնվում, որ կարող են շատ հանգիստ, իրենց առողջությունը խնայելով, միտինգներ ունենալ նաեւ ֆոնոգրամայի տակ: Գուցե վաղուց են այդպես անում, պարզապես չենք նկատել»:

Ռոբերտ Քոչարյանը մեկ անգամ եւս շեշտեց, որ Հայաստանում ներքաղաքական ճգնաժամ չկա, մենք ունենք կոնֆլիկտ ընդդիմության եւ իշխանությունների միջեւ: «Իշխանություն-ընդդիմություն հարաբերությունները իրենց հիմքում հենց կոնֆլիկտային են, հարցն այն է՝ արդյոք այդ կոնֆլիկտը քաղաքակիրթ ձեւակերպո՞ւմ է ստանում, թե՞ ոչ: Կոնֆլիկտի մի կողմը՝ ընդդիմությունը, հրաժարվել է քաղաքակիրթ վարքի տարբերակից»:

Ինչ վերաբերում է Ստրասբուրգում ընդդիմության ձեռնարկած քայլերին՝ Ռոբերտ Քոչարյանը լրագրողներին առաջարկեց լարել երեւակայությունը եւ փորձել պատկերացնել, օրինակ, Կարեն Դեմիրճյանին եւ Վազգեն Սարգսյանին Ստրասբուրգում սեփական երկրի դեմ աշխատելիս: «Այստեղ խոսքն անձի մասշտաբի, մոտեցումների մասին է: Իհարկե, եթե մարդիկ իրենց չափով փոքր են, կոպիտ ասած՝ «իքի-բիր» մասշտաբներ ունեն, կարող են ոչ միայն Ստրասբուրգում, նաեւ այլ ատյաններում այլ տարբերակներով փորձել աշխատել սեփական երկրի դեմ»: Յուրաքանչյուր քայլ, ըստ Ռ. Քոչարյանի, որ վնասում է երկրի վարկանիշին հատկապես դրսի աշխարհում, եթե դավաճանություն չէ, ապա շատ մոտ է դրան:

Թ. Մ.

Խմբագրության կողմից նկատել տանք, որ հանրապետության նախագահն էլ, ինչպես ընդդիմության որոշ առաջնորդներ, վերջին շրջանում հաճախ է իր ելույթներում պատշաճության սահմաններն անցնում ընդդիմադիրների մասին խոսելիս, ինչպես այս դեպքում: Առաջին՝ եթե ինքը բրազիլական սերիալներ չի դիտում, ապա ինչպե՞ս է դրանք համեմատում հանրահավաքների հետ: Երկրորդ՝ մենք չէ, որ պիտի հիշեցնենք նախագահին, որ պատշաճ չէ «շեշ ու բեշ» կամ «դու-բեշ» մակարդակներից դատումներ անել «իքի-բիր» մասշտաբների մասին, մանավանդ որ իր վերաբերմունքն այդ մասին արդեն հայտնել էր իր նախորդ հեռուստաելույթում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱԺ ՆԻՍՏԻՑ ՀԵՏՈ

Պաշտպանության կարիքների համար բյուջետային միջոցները միշտ էլ անբավարար են

Հաշվետու տարում պետբյուջեից պաշտպանության բնագավառին տրամադրվել է 44,3 մլրդ դրամ, որի առյուծի բաժինը՝ 41,1 մլրդը հատկացվել է ռազմական կարիքներին: Նախորդ տարվա համեմատ դրանք աճել են 24,2 տոկոսով: Պաշտպանության ապարատի բաժինը՝ 14,2 տոկոս, նախորդ տարվանից ավելի է եղել 0,3 տոկոսով:

Ազգային ժողովի պաշտպանության, ազգային անվտանգության, ներքին գործերի եւ ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովների համատեղ նիստը դռնփակ էր: Նիստի ավարտից հետո պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը լրագրողներին հայտնեց, որ թե՛ ամսական, թե՛ եռամսյակային, թե՛ տարեկան կտրվածքով բյուջետային հատկացումները ֆինանսների նախարարությունը պարտաճանաչորեն կատարել է: «Բայց այդ հատկացումները չեն կարող բավարար լինել, որովհետեւ բանակը մշտապես նյութատար, ծախսատար կառույց է, եւ միշտ էլ նոր տեխնիկա ու սպառազինություն ձեռք բերելու ցանկություն կա: Իսկ մեր փոքր բյուջեի պայմաններում առավել եւս պաշտպանության նախարարը չի կարող գոհ լինել», ասաց նա՝ պատասխանելով **«Ազգի»** հարցին, թե պետական հատկացումները լիարժե՞ք են երկրի պաշտպանության հոգսերը հոգալու համար:

Նա հույս հայտնեց, որ գալիք տարում համակարգի ֆինանսավորումը բարելավելու խնդիրները կառավարության ու նախագահի ուշադրության կենտրոնում կհայտնվեն: Համենայն դեպս, դեռ տարեսկզբից նոր սպառազինությունների հայթայթման գործընթացն անխափան է ընթացել: Բյուջետային միջոցները բավարար են այնքանով, որ չեն անդրադառնում հայկական բանակի մարտունակության վրա:

Սերժ Սարգսյանն անդրադարձավ նաեւ Կոսովոյում գտնվող հայկական խաղաղարար զումարտակին, որի մարտունակությունն ու պատրաստվածությունը, Հայաստան եկած եվրոպացի հրամանատարների կարծիքով, փայլուն մակարդակում են:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Դատաիրավական բարեփոխումները սկսվել են դատարանների շենքերից

Սկիզբը էջ 1

Արդարադատության նախարարը նշեց, որ այս համակարգը խորհրդային տարիներին բացարձակապես անտեսվել է: Գործել են կիսանկուղային դատարաններ, իսկ դատական նիստի մասնակիցներից շատ առնետներ են վխտացել: Այդպիսին է եղել, օրինակ, նախկին Խորհրդային շրջանի դատարանը: Արաբկիրի դատարանը տեղավորված է եղել անհայտ հողաշեն կառույցում, Աշտարակինը՝ հասարակական զուգարանի շենքում: Այդ բոլոր դատարանները տեղափոխվել են նոր, համարժեք կառույցներ: Արագ լուծումների ենթակա պրոբլեմներ կան քրեակատարողական ապարատում: Ասենք, այսօր Գորիսի բանտը գտնվում է 1810 թ. կառուցված շենքում, որ երկար ժամանակ իբրեւ ախոռ է ծառայել: Կիսավեր շենքերում են տեղավորված մյուս բանտերը եւս:

Համաշխարհային բանկի հետ իրականացվող դատարանների բարենորոգման ծրագիրը շինարարական ու կառուցվածքային նոր նորմատիվներ է սահմանում, եւ յուրաքանչյուր նորակառույց դատարան համապատասխանելու է դրան: Իսկ եթե շենքը պարզապես նորոգվում է, հնարավորինս հարմարեցվելու է այդ չափանիշներին: Նոր կառուցվող դատարանները հնարավորություն են տալիս տարանջատել դահլիճ մտնող մարդկանց հոսքերը: Վկաների անվտանգությունն ապահովելու, որեւէ մեկի կողմից նրանց նկատմամբ որեւէ ճնշում բացառելու համար առանձին մուտք է նախատեսվել նրանց համար: Ըստ նախարարի, որոշ դատարաններում իրենք պատրաստվում են ստեղծել նաեւ ձայնամեկուսիչ պատնեշներ, որպեսզի վկայի համար լսելի չլինեն դատարանի դահլիճից հնչող ռեպլիկները, որոնք անպատ ազդեցություն կարող են ունենալ դատավարության ընթացքի վրա:

Իբրեւ կարեւոր բարեփոխություն, առաջիկայում նախատեսվում է նաեւ դատական նիստի դահլիճներն ազատել վանդակներից: «Որեւէ նոր դատարանում դուք այլեւս վանդակ չեք տեսնի, որովհետեւ վանդակի մեջ գտնվող ամբաստանյալը, ինքնին ազդում է դատավորի օբյեկտիվության վրա», խոստացավ արդարադատության նախարարը: Նույն նկատառումներով քննարկվում է նաեւ մեղադրյալի հագուստի հարցը: Նա դահլիճ պիտի բերվի թե՛ կոստյումով, թե՛ փողկապով (ինչպես մեղադրողները), եթե այդպիսի ցանկություն ունի:

Որոշակի աշխատանքներ են իրականացվել էլեկտրոնային օրենսդրություն ստեղծելու ուղղությամբ: Նախնական հաշվարկների համաձայն, այդ նորամուծությունը արժենալու էր 350 հազար դոլար: Սակայն կիրառվել է այլընտրանքային, անհամեմատ անկատար իրտեկ համակարգը, որն արժեցել է 120 հազար դոլար, հաջողվել է տնտեսել 230 հազար դոլար: Ընդհանրապես, ըստ Դավիթ Հարությունյանի, իրենք առաջնորդվել են հնարավորինս տնտեսելու, խնայելու սկզբունքով: Հետեւանքը եղել է այն, որ 2003 թ. հաջողվել է կատարել 2 անգամ ավելի շատ աշխատանք, քան նախորդ մի քանի տարիներին: «Ընդհանուր առմամբ, մեր դատաիրավական համակարգի վիճակն անհամեմատ ավելի բարվոք է, քան ԱՊՀ շատ երկրներում, չնայած ֆինանսական սուղ միջոցներին», վերջնականապես այս համոզման է նախարարը:

Արդեն հայտնի է, որ վերահսկիչ պալատի հաշվետվության հետ կապված գործը հասել է դատախազություն: Արդարադատության նախարարը շատ հանգիստ է վերաբերվում իրողությանը: «Որեւէ խնդիր չեմ տեսնում այստեղ», հայտարարեց նա:

Բարձր աշխատավարձ դատավորին, որ արդար դատի

Դժվարը, իհարկե, արդարադատության գլխավոր դերակատարին՝ դատավորներին բարեփոխելն է: Անցնող տարվա ընթացքում ինչ-որ միջոցառում ձեռնարկվե՞լ է, որպեսզի բազմիցս այպանված համակարգը հրաժարվի նույնպես խորհրդային տարիներից ժառանգած արատներից: Անցած տարին, ըստ նախարարի, արդյունավետ է եղել այն առումով, որ ամրագրվել է գլխավոր մոտեցումը դատավորների աշխատավարձի վերաբերյալ: Նոր աշխատանքի ընդունված դատավորը ցածր աշխատավարձ է ստանում, բայց տարեցտարի դրա չափը ավելանում է:

Կախված աշխատանքային ստաժից եւ թե որ ատյանում են աշխատում, աշխատավարձն էլի ավելանում է: «Սա ազնիվ աշխատելու լրացուցիչ եւ կարեւոր խթան է, քանի որ այսօր դատավորների աշխատավարձի չափը բավարար չէ, որպեսզի ապահովվի դատական համակարգի լիիրավ անկախությունը», համոզված է Դավիթ Հարությունյանը: Այնուամենայնիվ, նա խուսափեց հստակ թվեր մատնանշելուց, թե իրականում ինչքան են եւ մինչեւ ինչքան են ավելանալու դատավորների աշխատավարձերը:

Քաղաքական ենթատեքստ չի տեսնում

«Ազգի» հարցին՝ արդարադատության նախարարն ինչպե՞ս է վերաբերվում այն խոսակցություններին, թե ԱԺ վերահսկիչ պալատի հաշվետվության հետ կապված պատմության դրդապատճառն ընդամենն այն է, որ ԱԺ նախագահը հանձին Դ. Հարությունյանի ՀՀ նախագահի թեկնածուի հնարավոր հակառակորդի է տեսնում, վերջինս պատասխանեց. «Կարծում եմ, դա բացարձակապես չի համապատասխանում իրականությանը: Վերահսկիչ պալատն ավելի շատ ոչ պրոֆեսիոնալ մոտեցում է ցուցաբերել, քան թե այստեղ որեւէ քաղաքական ենթատեքստ կա: Կարծում եմ, որ նման բաների մասին խոսելը վաղ է: 2008 թ. դեռ շատ հեռու է, եւ ժամանակը ցույց կտա, թե ինչ զարգացումներ կապրի մեր երկիրը»:

Սոցիալական

Ստրկական աշխատանք հիշեցնող դաժան շահագործումը զանգվածային երեւույթ է Հայաստանում

Պատմաբանները լավ գիտեն, որ Հայաստանում ստրկատիրությունը չի դրսեւորվել դասական ձեւով: Սակայն այն, ինչ այսօր տեղի է ունենում աշխատանքի շուկայում ոչ այլ ինչ է, քան ստրկական աշխատանք հիշեցնող դաժան շահագործում:

Եթե իրավիճակը համեմատենք 7-8 տարի առաջ գոյություն ունեցող կացության հետ, ապա կտեսնենք, որ մեր տնտեսությունն իսկապես որոշակի աշխուժություն է ապրել եւ որպես դրա հետեւանք ստեղծվել են նոր աշխատատեղեր: Դա, իհարկե, կարեւոր գործոն է տարիներ շարունակ անգործությունից ձանձրացած եւ սոցիալական ծայրահեղ վիճակում հայտնված մարդկանց համար: Սակայն աշխատանք ստանալով, նրանք ձերբազատվեցին միայն ձանձրույթից, բայց ոչ սոցիալական ծանր վիճակից: Պատճառը ցածր աշխատավարձերն են, որոնք չեն բավարարում անգամ մեկ անձի քիչ թե շատ տանելի գոյությունը պահպանելու համար, չխոսելով արդեն ընտանիքն ապահովելու, ծանր աշխատանքային պայմաններից առողջությանը հասցվող անդառնալի վնասը վերականգնելու անհնարինության մասին: Այդ երեւույթը համատարած է մեր տնտեսության բոլոր ոլորտներում՝ արտադրությունում, առեւտրի եւ սպասարկման ձեռնարկություններում: Այսինքն, կարելի է ասել, որ գործ ունենք դաժան շահագործման զանգվածային դրսեւորման հետ, որի առաջացման ուղղակի պատասխանատուն եւ մեղավորը իշխանություններն են:

Նախ անդրադառնանք առեւտրի ոլորտին: Խանութներում վաճառողուհիների աշխատանքը սկսվում է առավոտյան ժամը 9-ից եւ ձգվում մինչեւ գիշերվա ժամը 22-23-ը: Ամբողջ օրվա ընթացքում նրանք գրեթե չեն նստում, չեն հանգստանում եւ այդ աշխատանքի դիմաց օրական ստանում են 1000-1500 դրամ: Ասված մի արագեն, եթե նրանք հանկարծ, այսպես ասած, պակասորդ տված լինեն, ինչը կփոխհատուցեն իրենց խղճուկ աշխատավարձից: Հասկանալի է նաեւ, որ վերոնշյալ 1000-1500 դրամի մեջ չեն մտնում աշխատանքային օրվա ընթացքում սնվելու եւ տրանսպորտային ծախսերը: Եթե այդ գումարից հանենք այդ ծախսերը, ապա կստացվի, որ, օրինակ, 1000 դրամ օրական վճարվող աշխատակիցը այդ գումարի առնվազն կեսը վճարում է սնվելու եւ աշխատանքի գնալու-վերադառնալու նպատակով: Ամսվա ընթացքում նա աշխատում է հերթափոխով՝ 15 օր, ինչի համար, եթե հանենք ընդմիջմանը սնվելու եւ տրանսպորտի ծախսերը, ապա կստացվի 7,5 հազարից մինչեւ 15 հազար դրամ: Սա կարո՞ղ է այլ կերպ կոչվել, քան ստրկական աշխատանք: Խանութատեր մեր «գործարարներին», անշուշտ, դա առանձնապես չի հուզում:

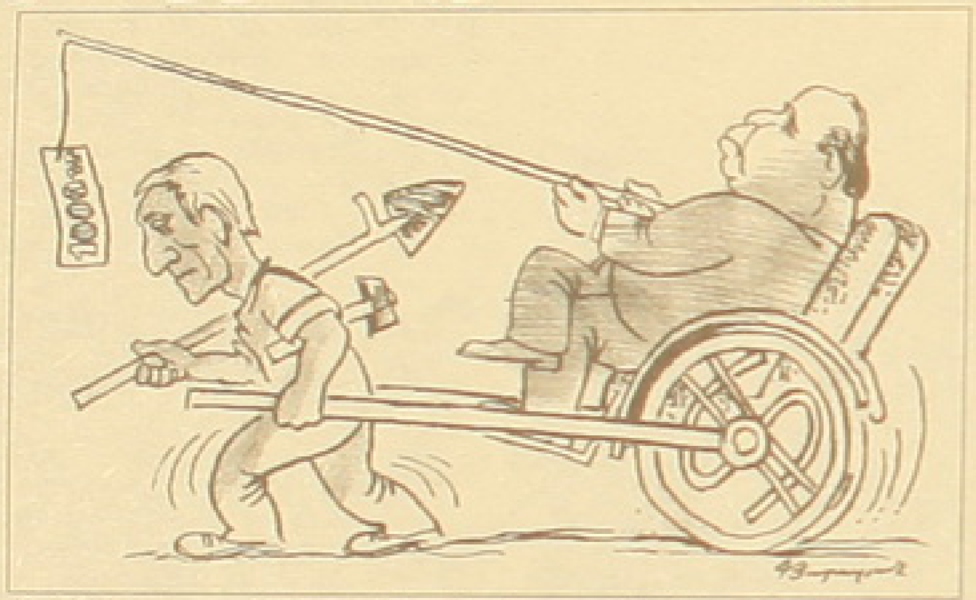

Պատկերն էապես տարբեր չէ, եթե չասենք ավելի վատթար է արդյունաբերական ձեռնարկություններում: Մեր առաջատար եւ արագ զարգացում ապրող սննդարդյունաբերության ձեռնարկություններում մարդիկ աշխատում են առավոտյան 8-ից մինչեւ երեկոյան 20-ը, առանց հանգստյան օրերի եւ հերթափոխի: Դրա համար նրանց օրական վճարում են 1000-2000 դրամ: Հայտնի՞ է այս ոլորտի ցուցանիշները պարբերաբար հիշատակող երկրի նախագահին, վարչապետին եւ նրանց թութակի պես կրկնող զանազան չինովնիկներին, թե ինչ գնով եւ ինչպիսի աշխատանքով է ձեռք բերվում այդ առաջընթացը, եւ ինչպիսի հետեւանքներ կարող է ունենալ առանց դադարի աշխատող հազարավոր մարդկանց առողջության համար: Բնականաբար, տեղի-անտեղի իրենց տեղական արտադրող լինելը վկայակոչող խոշոր եւ միջին բիզնեսի ներկայացուցիչներին նույնպես, ինչպես խանութպաններին, չի հուզում այդ մարդկանց առողջությունն ու մարդավայել ապրելու իրավունքը: Սակայն իշխանությունների ուղղակի պարտականությունն է պաշտպանել իրենց ընտրած կամ չընտրած մարդկանց իրավունքները:

Թեթեւ արդյունաբերության ոլորտում, որտեղ գլխավորապես ընդգրկված է կանանց աշխատուժը, եւ որը հիմնականում արտասահմանյան ընկերությունների պատվերներն է կատարում, իրավիճակը փոքր-ինչ տարբեր է, բայց ընդամենը փոքր-ինչ: Այստեղ աշխատում են 8-10 ժամ եւ ունեն մեկ հանգստյան օր՝ կիրակին: Սակայն վճարում են դարձյալ շատ ցածր: Միջին ամսական աշխատավարձն այստեղ 18-20 հազար դրամ է: Դարձյալ հարկ ենք համարում ընդգծել, որ գործատուները չեն ապահովում ընդմիջման սննդի եւ տեղափոխման ծախսերը:

Թվում է, թե աշխատավարձերի առումով այլ է կացությունը այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսիք են ադամանդագործությունն ու բարձր տեխնոլոգիաները: Սակայն անգամ այս դեպքում ոչ բոլոր ձեռնարկություններն են անգամ Հայաստանի համար բարձր աշխատավարձեր վճարում: Միգուցե զարմանալի թվա, բայց օտարերկրյա կապիտալի ստեղծած ադամանդագործական ձեռնարկություններից մեկում աշխատավարձը տատանվում է 20-25 հազար դրամի սահմաններում: Ինֆորմացիոն եւ բարձր տեխնոլոգիաների ձեռնարկություններում մեծապես առկա է որակյալ մասնագիտական կադրերի պակաս, որոնք շարունակում են բարձր վճարվող աշխատանք որոնել եւ գտնել արտասահմանում:

Համեմատաբար բարձր աշխատավարձեր են վճարվում հանքարդյունաբերության ոլորտում: Միջին աշխատավարձն այստեղ 75 հազար դրամ է: Սակայն այստեղ նույնպես առկա է դաժան շահագործումը: Հանքափորների աշխատանքն ավանդաբար համարվում է ծանր եւ առողջության ու կյանքի համար վտանգավոր: Եթե դրան ավելացնենք հայաստանյան իրականությունը, ապա պարզ է դառնում, որ չնայած համեմատաբար բարձր աշխատավարձերին, այստեղ նույնպես առկա է դաժան շահագործումը:

Իհարկե, վերոնշյալը կարդալով շատերը, հիմնականում նրանք, ովքեր նման աշխատանքային պայմաններում չեն աշխատում կամ իրենք են ուղղակի մեղավորն այդ վիճակի, կասեն, որ դա բնորոշ է կապիտալի սկզբնական կուտակման շրջանին, որ նման իրավիճակ է եղել ներկայիս զարգացած երկրներում անցյալ դարասկզբին եւ այլն: Սակայն նրանցից ոչ ոք չի հիշատակի այն հանգամանքը, որ նշված իրավիճակը կարող էր եւ կարող է չլինել: Ըստ որում, դրա համար անհրաժեշտ չեն մեծ ծախսեր: Ոչինչ չէր խանգարում 1972 թ-ին ընդունված «Աշխատանքային օրենսգրքի» 8-ժամյա աշխատանքային օրվա դրույթը կյանքում կիրառել: Այս դեպքում, թերեւս, օրենսգրքի հնացած լինելու հանգամանքը որեւէ նշանակություն չունի: Իսկ եթե, այդուհանդերձ, խորհրդային օրենսգիրքն այդքան հնացած էր, ապա նորը ստեղծելու համար հատկապես շատ ավելի քիչ ժամանակ է անհրաժեշտ, քան անկախության 14 տարիներն են:

Նախորդ իշխանություններին անհրաժեշտ չէր աշխատանքային օրենսգիրք ստեղծելը, քանի որ հենց նրանց հանցագործ քաղաքականության պատճառով մոտ 600 հազար աշխատատեղ փակվեց: Սակայն ներկա իշխանություններն էլ նոր օրենսգիրքը, որը տարիների դեգերումներից հետո վերջապես հաստատվել է կառավարության կողմից եւ հասել Ազգային ժողով, արագորեն կյանքի կոչելու առանձնահատուկ շահագրգռություն չեն ցուցաբերում:

Մեր ունեցած տեղեկությամբ, նոր օրենսգիրքը նախատեսում է հատուկ տեսչություն ստեղծել, որը կհետեւի եւ չի թույլատրի օրենքով չնախատեսված արտաժամյա աշխատանքը: Այլ հարց է, թե մեր կոռումպացված չինովնիկների համար այդ տեսչությունը չի՞ վերածվի ապօրինի եկամտի հավելյալ աղբյուրի: Սակայն այդ օրենքն ու նման մարմնի ստեղծումն իսկապես անհրաժեշտ են եւ զսպիչ հանգամանք կլինեն շահույթ ստանալու մոլուցքով տարված «գործարարների» համար:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Թմրամոլության վիճակը Հայաստանում

2001 թ. Եվրոպական միությունը եւ ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրը Հարավային Կովկասում սկսեցին համատեղ իրականացնել «Անդրկովկասում թմրամիջոցների դեմ պայքարի ծրագիրը (ԱԹՊԾ)»: Ծրագրի նպատակն է օժանդակել տարածաշրջանում թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության, ինչպես նաեւ Հարավային Կովկասի տարածքով դեպի Եվրոպական միության անդամ երկրներ տարանցիկ փոխադրումների դեմ պայքարին: Ծրագիրը նաեւ նպատակ ունի կանխարգելել թմրամիջոցների օգտագործումը: Աշխատանքներն ընթանում են մի քանի փուլերով:

Ծրագրի շրջանակներում 2003 թ. նոյեմբեր ամսին «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման միավորում» ՀԿ-ն ուսումնասիրել է հանրապետության բուհերի 500 ուսանողների շրջանում՝ ծխախոտի, ալկոհոլի, թմրամիջոցների օգտագործման տարածվածությունը, որը ցույց է տվել, որ ուսանողության 37,4 տոկոսը օգտագործում է ծխախոտ, իսկ 64,1 տոկոսը երբեւիցե օգտագործել է: Վերջին 12 ամիսների ընթացքում ալկոհոլ է օգտագործել հարցման մասնակիցների 87,6 տոկոսը, իսկ 70,8 տոկոսը՝ վերջին 30 օրվա ընթացքում, նշված է թմրամիջոցների վերաբերյալ ազգային տարեկան զեկույցում:

Հաշիշ կամ մարիխուանա օգտագործել են. երբեւիցե՝ 19,4 տոկոսը, նրանցից 71,9 տոկոսը՝ վերջին 12 ամիսների ընթացքում, իսկ 45,8 տոկոսը՝ վերջին 30 օրվա ընթացքում: Հերոին թմրամիջոց երբեւիցե օգտագործել է հարցված ուսանողների 1,4 տոկոսը, վերջին տարվա ընթացքում՝ 85,7 տոկոսը, վերջին 30 օրվա՝ 57,1 տոկոսը: Հարցված ուսանողների 61,3 տոկոսն անձամբ չի ճանաչում հաշիշ կամ մարիխուանա օգտագործող անձանց, իսկ 89,6 տոկոսը չունի հերոին տեսակի թմրամիջոց օգտագործող ծանոթ: Հարցման մասնակիցների 5,6 տոկոսը թմրամիջոցների կախվածությունը դիտում է ավելի շատ որպես հանցանք, իսկ 49,2 տոկոսը՝ հիվանդություն, 8,2 տոկոսը լիովին համաձայն է, որ մարդկանց պետք է թույլատրել օգտագործել հաշիշ կամ մարիխուանա, իսկ 48,5 տոկոսը կտրուկ դեմ է: Եթե ընդգծելու լինենք հարցմանը մասնակցածների տարիքային ցենզը, ապա նրանցից 47,4 տոկոսը մինչեւ 19 տարեկան է, 49,1 տոկոսը՝ 20-24 տարեկան, 70,9 տոկոսը բնակվում է Երեւանում, 22 տոկոսը՝ այլ քաղաքներում եւ 5,9 տոկոսը՝ գյուղում: Վերջին տարիներին Հայաստանում թմրամոլությունից բուժվելու ակտիվ պահանջարկ չի նկատվում, եւ հետզհետե նրանց թիվը նվազում է: Ըստ ՀՀ նարկոլոգիական կենտրոնի մասնագետների, թմրամոլները չեն վստահում առողջապահական համակարգին, հիմնականում անտեղյակ են օրենքին եւ իրենց իրավունքներին: Եթե 1997 թ. նարկոլոգիական կենտրոնում ամենաբարձր ցուցանիշը եղել է 301, որից 16-ը բուժված է, ապա 2003 թ. գրանցվել է 197 թմրամոլ, բուժվել է 7-ը:

Հիվանդների սոցիալ-տնտեսական բնութագրերը ցույց են տալիս, որ թմրամոլությունից բուժվողները 20-39 տարեկան են: Թմրամոլների եւ թմրամիջոցներ չարաշահողների շրջանում օգտագործվող թմրամիջոցների տեսակները վերջին տարիներին գրեթե փոփոխության չեն ենթարկվել: Գերակշռող են կանաբիսը, մարիխուանան, հաշիշը, ափիոնը, էֆեդրոն, հաշիշային խմբին պատկանող թմրամիջոցները, որոնք պատրաստվում են տեղական հումքից: Եթե ապօրինի թմրամիջոցներ օգտագործողներին դասակարգենք ըստ սոցիալական կազմի, ապա մշտական եկամտի աղբյուր չունեցողները՝ 66,2 տոկոս, գյուղատնտեսությամբ զբաղվողները՝ 23,5 բանվորները՝ 7,0, ուսանողները, սովորողները՝ 1,2 տոկոս, ծառայողներ եւ այլք՝ 1-ական տոկոս: ՀՀ-ում չկա թմրամիջոցների հետ կապված մահացության վիճակագրություն, որտեղ էլ մեծ դեր են խաղում ազգային առանձնահատկությունները: Թմրամոլի ընտանիքի անդամները թաքցնում են իրենց հարազատի թմրամիջոց օգտագործելու փաստը եւ խուսափում ինչ-ինչ խնդիրներից, որ կարող են ծագել օրենքի ներկայացուցիչների հետ: 1988-2004 թթ. ՀՀ-ում գրանցվել է 251 ՁԻԱՀ վարակակիր, որոնցից 239-ը ՀՀ քաղաքացիներ են: Իսկ ՁԻԱՀ-ի փոխանցման հիմնական ուղիներն են թմրամիջոցների ներարկային օգտագործումը՝ 50,3 տոկոս եւ հետերոսեքսուալ հարաբերությունները՝ 40,2 տոկոս:

Թմրամիջոցների ներարկային ճանապարհով վարակվածները եղել են տղամարդիկ, որոնց մի մասը ժամանակավոր բնակվել է ՌԴ-ում, Ուկրաինայում եւ ՁԻԱՀ-ով վարակվել են հենց դրսում: ՀՀ-ում ՁԻԱՀ-ի տարածվածության իրական չափերն ավելի քան 10 անգամ գերազանցում են գրանցման տվյալները՝ մոտ 2500-2600 վարակակիր: Տուբերկուլյոզի առումով եթե 1993 թ. հիվանդների թիվը եղել է 590 (100 հազար բնակչի հաշվով կազմել է 15,8 տոկոս, ապա 2002 թ.՝ 6050 (188,5 տոկոս): Մինչեւ 2004 թ. հունվարի 1-ը ՀՀ-ում գրանցված 251 ՁԻԱՀ վարակակիրներից 15-ը տուբերկուլյոզով հիվանդներ են: Վերջին մի քանի տարիներին թմրամիջոցների հետ կապված գրանցված օրինախախտումները (քրեական եւ վարչական իրավախախտումներ) հիմնականում նվազել են: 2003 թ. թմրամիջոցների, հոգեներգործուն նյութերի ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի միջոցառումների արդյունքում բացահայտվել են 368 հանցագործություն եւ 419 իրավախախտումներ (2002 թ. համապատասխանաբար 453-ի եւ 497-ի դիմաց): Մեկ տարվա ընթացքում առանց բժշկի նշանակման թմրամիջոցներ օգտագործելու համար ՀՀ քր. օր.-ի 271 հոդվածի առաջին մաս. քրեական պատասխանատվության են ենթարկվել 89 մարդ, վարչական՝ 356, նախորդ տարվա 112 եւ 426-ի դիմաց: Ուրախալի է, որ հանրապետությունում տարիներ շարունակ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության մեջ անչափահասների թիվը ցածր է, եթե 2002 թ. եղել է 4, ապա 2003-ին՝ 0: Դա այն դեպքում, երբ աշխարհում այդ ցուցանիշն ունի աճի միտում եւ մեծ անհանգստության տեղիք է տալիս: Նվազել է նաեւ թմրամիջոցների ապօրինի օգտագործման համար դատապարտված անձանց քանակը, եթե 1999 թ. եղել է 176 մարդ, որից միայն մեկն է կին, ապա 2002 թ. այդ թիվը եղել է 79, որից 10-ը՝ 18-24 տարեկան, 9-ը՝ 25-29 տարեկան, 54-ը՝ 30-49 տարեկան:

Երբ անդրադառնում ենք թմրամիջոցների առգրավումներին, ապա հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ ՀՀ-ում շարունակում են լայն տարածում ունենալ տնայնագործական եղանակով պատրաստված բուսական ծագման թմրամիջոցները: Կլիմայական պայմանները նպաստում են թմրանյութ պարունակող բույսերի աճին՝ կանեփ, կակաչ: Դրա հետ նաեւ կան դեպքեր, երբ թմրամիջոցը ներկրվում է այլ երկրներից:

2002-2003 թթ. հանրապետության «սեւ շուկայում» 1 գ հերոինի արժեքը 120-150 ԱՄՆ դոլար էր, 1 գ ափիոնի արժեքը՝ 25-35, 1 գ մարիխուանայինը՝ 1,5-2 դոլար, 1 գ հաշիշինը՝ 5 դոլար: Վերջին տարում թմրամիջոցների արժեքը մնացել է նույնը, բացի հերոին եւ ափիոն տեսակից, որոնց գինը որոշ չափով բարձրացել է:

Հայաստանում թմրամոլների բուժումը հիմնականում տեղի է ունենում հանրապետական միակ նարկոլոգիական կենտրոնում, ստացիոնար հոգեբուժական հաստատություններում, եւ թմրամոլների բուժումը կատարվում է պետական բյուջեի միջոցներով: Այսօր Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկի նարկոլոգիական բաժանմունքում գտնվում է 39 հիվանդ, որոնցից 29-ը թմրամոլ են եւ 7-ը՝ կրկնակի բուժում ստացող ազատազրկվածներ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Անկարայում գումարվեց «Հայկական ուսումնասիրությունների միջազգային երկրորդ կոնգրեսը»

Ուշագրավ է Պոլսո հայոց պատրիարքի ուղերձը մասնակիցներին

Մայիսի 6-7-ը Երեւանում «Ցեղասպանության գործոնը հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման գործում» թեմայով անցկացված խորհրդաժողովը բուռն հակազդեցություն էր առաջ բերել Թուրքիայում: Այդ հարցում առանձնակի ակտիվություն էին դրսեւորել ինչպես թուրքական թերթերը, այնպես էլ Անկարայում գործող Եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնը: **«Ազգը»** մայիսի 11-12-ի համարներում, անդրադառնալով վերոնշյալ հակազդեցությանը, կարծիք էր հայտնել, որ տվյալ դեպքում թուրքերին մտահոգում է ոչ այնքան խորհրդաժողովում Հայոց ցեղասպանությանն առնչվող խնդիրների քննարկումը, որքան քննարկումների կազմակերպումը Մոսկվայում ստեղծված Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի նախաձեռնությամբ:

Թերեւս այդ առումով պատահական չէր, որ թուրքական թերթերն ու նշված կենտրոնը խորհրդաժողովի բոլոր մասնակիցներին շրջանցում էին, բայց ՀՀԿ նախագահ Արա Աբրահամյանին դարձնում հարձակումների թիրախ: Ըստ ամենայնի, խորհրդաժողովի թուրքական հակազդեցության մեկ այլ դրսեւորում պետք է համարել «Հայկական ուսումնասիրությունների միջազգային երկրորդ կոնգրեսը», որը մայիսի 29-30-ը գումարվել է Անկարայում: Թուրքական «Զաման» թերթը մայիսի 30-ի համարում տեղեկացնում է, որ այդ կոնգրեսը կազմակերպվել է Անկարայի առեւտրի պալատի, «Եվրասիա» հիմնադրամի, Եվրասիական ռազմավարական ուսումնասիրությունների կենտրոնի եւ կենտրոնին առընթեր գործող Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի համատեղ ջանքերով:

«Զամանի» տվյալներով, կոնգրեսին որպես զեկուցող աշխարհի տարբեր երկրներից հրավիրվել են 140 գիտնականներ: Ամենայն հավանականությամբ խոսքը Ադրբեջանից եւ թուրքալեզու այլ հանրապետություններից հրավիրված գիտնականների մասին է, քանի որ Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտն իր ինտերնետային էջում տեղադրել է կոնգրեսի ծրագիրը եւ զեկուցողների անունները, որոնց մեջ բացակայում է գեթ մեկ արեւմտյան գիտնականի անուն:

Կոնգրեսում բացման խոսքով հանդես են եկել Անկարայի առեւտրի պալատի գործադիր տնօրեն Սինան Այգյունը, Եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի տնօրենների խորհրդի նախագահ, պրոֆ. Ումիթ Օզդաղը, նշված պալատի վարչության խորհրդի ղեկավար Նուրի Գյունգյորը, Եվրասիական ռազմավարական ուսումնասիրությունների կենտրոնի նախագահ Գյունդուզ Աքթանը եւ Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի ընդդիմադիր Ժողովրդահանրապետական կուսակցության պատգամավոր, պաշտոնաթող դեսպան Շուքրու Էլեքդաղը:

Դրան են հետեւել «Հայերը. անցյալ եւ ապագան» թեմայով թուրքական պատմական ընկերության նախագահ, պրոֆ. Յուսուֆ Հալաչօղլուի, պրոֆ. Հիքմեթ Օզդեմիրի, պրոֆ. Քեմալ Չիչեքի եւ այլոց ելույթները կոնգրեսի լիագումար նիստում: Այնուհետեւ կոնգրեսն իր աշխատանքները շարունակել է ըստ մասնաճյուղերի: Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի ինտերնետային էջը ելույթների բովանդակության մասին որեւէ տեղեկություն չի պարունակում, իսկ «Զամանն» անդրադառնում է միայն արարողակարգային ելույթներին միաժամանակ տեղեկացնելով, որ կոնգրեսին հրավիրվել է նաեւ Պոլսո հայոց պատրիարք Մեսրոպ Բ Մութաֆյանը, սակայն վատառողջության պատճառով չի կարողացել մասնակցել դրա աշխատանքներին:

Այնուամենայնիվ, պատրիարքն իր ներկայացուցչի միջոցով ուղերձ է հղել կոնգրեսի մասնակիցներին: Նա ընդգծել է, որ Անատոլիայում հայերն ու թուրքերը գոյակցել են եղբայրաբար եւ արժանացել նույն ճակատագրին, ապա հիշեցրել է, Պոլսում հայոց պատրիարքարանի ստեղծման մասին, շարունակելով. «Ներկայումս ստվեր են գցում թուրքերի եւ հայերի ավելի քան 10 դար տեւած գոյակցությանը: Մենք վիճարկելով պատմության բծավոր էջերը, որեւէ տեղ չենք հասնի»:

Ինչ վերաբերում է արարողակարգային ելույթներին, ապա Էլեքդաղը, «Զամանի» տվյալներով, նշել է, որ Թուրքիան միանգամայն արդարացի դասում հայկական լոբբինգի գործունեության հետեւանքով հայտնվել է անհարմար վիճակում: Նա դա պայմանավորել է հարցի նկատմամբ թուրքական պետության անտարբերությամբ, ապա հայտարարել, որ ի հակակշիռ ԱՄՆ-ում գործող «այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանության թանգարանի», Վաշինգտոնում բացվելու է «Անատոլիական քաղաքակրթությունների թանգարան»: Վերջում Էլեքդաղն ավելացրել է. «Թանգարանի համար սկսվել է հանգանակությունների հավաքն այն երկրներում, որտեղ թուրքեր են բնակվում»:

Այգյունն ասել է, որ մեկ առ մեկ երեւան են հանելու հայկական հարցի առնչությամբ հայերի «փոխհատուցման եւ հողային պահանջները»: Աքթանն իր հերթին իրողություն է համարել Թուրքիայից հայերի հողային պահանջները, եթե թուրքերը ցեղասպանությունը ճանաչեն: Օզդաղը կարծիք է հայտնել, որ կոնգրեսը գումարվել է հակառակ բյուրոկրատական արգելքների: Կոնգրեսում ելույթ է ունեցել նաեւ «Թուրքական օջախների» գլխավոր նախագահ Նուրի Գյուրգուրը եւ ասել. «Հետամուտ լինելով արյան վրեժին, հայերը հազիվ թե որեւէ օգուտ քաղեն»:

Կոնգրեսի մասին տեղեկությունները կցկտուր են: Չեն ամփոփվել դրա աշխատանքների արդյունքները: Այդ իսկ պատճառով զերծ ենք մնում մեկնաբանություններից եւ սպասում լրացուցիչ տեղեկությունների:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԹԲԻԼԻՍԻՑ

«Վրաստանի ղեկավարության ասածները տարբերվում են արածներից»

Հարավային Օսիայի հակամարտությունը բարդանում է

Հարավային Օսիայում իրավիճակը մնում է լարված: Մայիսի 31-ին տեղի ունեցած իրադարձություններին երեկ հետեւեցին որոշ փոփոխություններ: Վրաստանի իշխանությունների այն հայտարարությունները, թե Աջարիային կհետեւեն Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան, դժվար թե իրականանան:

Ըստ «Ինտերֆաքսի», Աբխազիայի կառավարության ղեկավար Ռաուլ Խաջիմբան երեկ հայտարարել է, որ աջարական տարբերակը չի աշխատի ոչ Աբխազիայի, ոչ Հարավային Օսիայի դեպքում: Խաջիմբայի կարծիքով, վրացական «պրովոկացիաները» կարող են հանգեցնել ռազմական գործողությունների, որոնցում վրացական կողմը մեկ անգամ արդեն պարտվել է: Խաջիմբան հայտարարել է նաեւ, որ ռազմական գործողություններ սկսելու դեպքում «դա վատ կավարտվի հենց Վրաստանի համար»:

Միեւնույն ժամանակ, Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին շարունակում է իր ոգով հայտարարություններ անել: Սաակաշվիլին մասնավորապես հայտարարում է, որ Վրաստանը ոչ մեկին թույլ չի տա երկիրը համարել անորոշ տարածք: Վրացական հեռուստաընկերությունների համաձայն, Սաակաշվիլին երեկ մամուլի ասուլիսում նշել է, որ ոստիկանական հենակետերի առումով ռուսական կողմից երաշխիքներ ստանալուց հետո որոշում է կայացվել հակամարտության գոտուց հիմնական զորամիավորումների դուրսբերման մասին:

Ռուսական «Նովոստի» գործակալության հաղորդմամբ, Հարավային Օսիայի իշխանություններն իրենց տարածք չեն թողել Սաակաշվիլու կնոջը՝ Սանդրա Ռուլոֆսին: Վրաստանի առաջին տիկինը պատրաստվում էր այցելել վրաց-օսական հակամարտության գոտում գտնվող մի քանի վրացական գյուղեր: Ըստ «Ռուսթավի-2» վրացական հեռուստաընկերության, այս այցելությունը նվիրված էր երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվան:

Հարավային Օսիայի նախագահի խորհրդական Կոնստանտին Կոչիեւի խոսքերով, տիկին Սաակաշվիլուն Հարավային Օսիայի տարածք թողնելու պահանջը դիտարկվում է որպես վերջնագիր, առիթ՝ ռազմական գործողություններ սկսելու համար: Ընդ որում, այցելությունն ինքնին օսական կողմը համարում է ոչ նպատակահարմար:

Վրաստանի պետանվտանգության փոխնախարար Գեորգի Ուգուլավան, որ ուղեկցում է Վրաստանի առաջին տիկնոջը, կարծիք է հայտնել, որ եթե վրացական եւ օսական կողմերը համաձայնության գան, ապա ռուսական խաղաղապահները կուղեկցեն Սանդրա Ռուլոֆսին եւ կապահովեն նրա անվտանգությունը:

Երեկ հայտարարություն է արել նաեւ Հարավային Օսիայի նախագահ Էդուարդ Կոկոյթին: Ըստ նրա հայտարարության, Հարավային Օսիան կարող է փակել Ռազմավիրական ճանապարհը, որ Վրաստանը կապում է Ռուսաստանին: Այդ կերպ հնարավոր կլինի, ըստ Հարավային Օսիայի նախագահի, տնտեսական շրջափակման ենթարկել Վրաստանը՝ ի պատասխան ագրեսիվ գործողությունների: Կոկոյթի խոսքերով, իրավիճակի առնչությամբ դժգոհություն է հայտնում ոչ միայն Հարավային Օսիայի բնակչությունը, այլեւ անհանգստացած է Հյուսիսային Օսիայի բնակչությունը:

Միեւնույն ժամանակ, համաձայն ռուսական «Նովոստի» գործակալության, Հարավային Օսիայի խորհրդարանի խոսնակ Թեյմուրազ Մամսուրովը «ռազմական վարժությունները» վրաց-օսական հակամարտության գոտում որակել է որպես վկայություն, որ Վրաստանի ղեկավարության ասածները զգալի տարբերվում են արածներից:

Երեկ օրվա ավարտին իրադարձությունները այլ զարգացում ունեցան: Ժամը հինգին մոտ վրացական հատուկ նշանակության ստորաբաժանումներն արդեն շրջափակել էին Գորի-Ցխինվալ ճանապարհի կենտրոնական մասը: Սա օսական կողմի համաձայն, անօրինական քայլ է, որն առաջին դեպքը չէ: Հարավային Օսիայի իշխանությունների ներկայացմամբ, դեռեւս մայիսի 31-ին Վրաստանի ներքին զորքերի ուղղաթիռը փորձել է անցնել Հարավային Օսիայի օդային տարածքը եւ նախազգուշական կրակոցներից հետո հեռացել է:

Այս խնդրում իր դիրքորոշումն է երեկ արտահայտել նաեւ ռուսական կողմը: Ռուսաստանի ԱԳ նախարար Սերգեյ Լավրովի խոսքերով, վրացական հատուկ նշանակության ստորաբաժանումների մուտքը վրաց-օսական հակամարտության գոտի խախտում է գործող համաձայնությունները: Երեկ Վրաստանի եւ Ռուսաստանի ԱԳ նախարարների հեռախոսազրույցում Լավրովը կրկին մտահոգություն է հայտնել մայիսի 31-ին վրացական զինուժի՝ Հարավային Օսիա մուտքի կապակցությամբ, ինչը խախտում է Թբիլիսիի եւ Մոսկվայի մասնակցությամբ ձեռք բերված համաձայնությունը:

Վրաց արտգործնախարար Սալոմե Զուրաբիշվիլին հաստատել է, որ Թբիլիսին խնդրի ուժային լուծման ծրագրեր չունի:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Թբիլիսի

ԱՄՆ փոխնախագահն ամբաստանվում է կաշառատվության մեջ

ԱՄՆ-ում հասունանում է նոր սկանդալ՝ կապված երկրի բարձրագույն ղեկավարության հետ: Խոսքը փոխնախագահ Ռիչարդ Չեյնիի մասին է: BBC-ն հաղորդում է, որ տեղեկատվության ազատության ջատագով «Ջուդիշլ ուոչ» կազմակերպության ներկայացուցիչները թափանցել են Պենտագոնի էլեկտրոնային փոստ եւ իրենց սենսացիոն տվյալները փոխանցել «Թայմ» հանդեսին:

Վերջինս հրապարակել է ճարտարագիտական զորքերի բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկի նամակը: Այնտեղ նշվում է, որ Պենտագոնի ծառայողներից Դուգլաս Ֆեյթը պաշտպանության փոխնախարար Փոլ Վոլֆովիցի հրահանգով բազմամիլիարդանոց պայմանագիր է պատրաստել Իրաքի նավթարդյունաբերության վերականգնման վերաբերյալ: Ընդսմին Ֆեյթը շեշտել է, որ «Հալիբարթոն» ֆիրմայի հետ պայմանագրի կնքումն ապահովված է, քանի որ բոլոր քայլերը համաձայնեցված են փոխնախագահի գրասենյակի հետ:

Մինչեւ 2000 թ. փոխնախագահ Չեյնիին պատկանած այդ նավթային ֆիրման տիրացավ Իրաքի նավթարդյունաբերության վերականգնմանն առնչվող մի քանի միլիարդանոց պայմանագրին:

Ռիչարդ Չեյնիի մամլո ծառայությունում հերքում են այն մեղադրանքները, թե փոխնախագահը կաշառք է տվել պայմանագրին տիրանալու համար: Տարածված պաշտոնական հաղորդագրության մեջ նշվում է, թե Չեյնին «մասնավոր գործարարությունը թողել է փոխնախագահի պաշտոնն զբաղեցնելուց հետո» եւ այժմ «որեւէ կապ չունի կառավարական նախագծերի ու պայմանագրերի հետ»:

Անցյալում **«Ազգը»** գրել է, որ ամերիկացի դեմոկրատները «Հալիբարթոնի» ղեկավարությանը մեղադրում են Իրաքի պատերազմի հաշվին միլիարդանոց պայմանագրեր կնքելով հարստանալու մեջ: Խոսքն Իրաքում ամերիկացի զինվորներին վառելիք եւ սննդամթերք մատակարարելու պայմանագրերի մասին է: «Հալիբարթոնի» ղեկավարությունը մշտապես հերքել է այս մեղադրանքները:

Իրաքում վերականգնողական աշխատանքները գնահատվում են մոտ 100 մլրդ դոլար: ԱՄՆ-ը նույնիսկ իր մերձավորագույն դաշնակից Մեծ Բրիտանիային թույլ չտվեց օգտվել նման խոշոր պայմանագրեր կնքելու հնարավորությունից: Իրաքի միջազգային զարգացման գործակալությունը, հիմք ընդունելով ամերիկյան այն օրենքը, թե Կոնգրեսի հատկացրած փողերը պետք է բաժին հասնեն ամերիկյան ֆիրմաներին, ինչպես նաեւ վկայակոչելով աշխատանքների հրատապությունը եւ անվտանգության նկատառումները, որոշեց կարճ ճանապարհ տալ «Հալիբարթոնի» մասնաճյուղ «Քելոգ, Բրաուն ընդ Ռութին»:

Պենտագոնը քննում է Իրաքում ամերիկացի զինվորների ելուզակության տասնյակ գործեր

ԱՄՆ ցամաքային զորքերում սկսվել են մի շարք քննություններ, որոնց նպատակն է ստուգել իրաքցիների վրա ամերիկացի զինվորների ելուզակային հարձակումների եւ կողոպուտների լուրերը: Պենտագոնի ներկայացուցիչներից Ռոյթեր գործակալության ստացած տվյալների համաձայն, որոշ զինծառայողներ պարեկության, շուրջկալների եւ խուզարկությունների ժամանակ տեղաբնակների տներից հափշտակել են դրամ եւ արժեքավոր իրեր:

Ցամաքային զորքերի քրեական հետաքննությունների բաժնի նախաձեռնած քննությունը վկայում է, որ իրաքյան բանտերի կալանավորների նկատմամբ գործադրված ծանակումն ու կտտանքները ուրիշ ձեւերով շարունակվել են փողոցներում եւ իրաքցիների տներում: Այս կապակցությամբ «Նյու Յորք թայմսը» հիշեցնում է, որ անցյալում իրաքցիներից շատերը բողոքել էին խուզարկությունների եւ ճանապարհային ստուգումների ժամանակ կատարված հափշտակումների պատճառով:

Պենտագոնի ներկայացուցիչ Բրայան Ուիթմանը եւ մի շարք այլ պաշտոնյաներ անցյալ շաբաթ «Թայմս» թերթին տված հարցազրույցներում հաստատել էին, որ ներկայումս քննվում են երկու տասնյակ գործեր, որոնք մասնավորապես վերաբերում են անցակետերում կասկածելի միջոցների առգրավման պատրվակով կատարված կողոպուտներին:

Իրաքում ամերիկյան զորաբաժնի ներկայացուցիչը խոստովանել է, որ ինքը ծանոթ է ամերիկացի զինվորների «անվայել վարքագծի» կապակցությամբ իրաքցիներից ստացված բողոքներին: Նրա խոսքերով, առգրավված իրերի դիմաց իրաքցիներին տրվում են անդորրագրեր, եւ ամեն ճանաչված իրաքցին կարող է հետ ստանալ սեփական իրերը: Սակայն բազմաթիվ իրաքցիներ պնդում են, որ իրենք որեւէ անդորրագիր չեն ստացել:

Պ. Ռ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Զարմանահրաշ տաղանդ ունի հայը, տքնելու ստոյիկյան կարողություն եւ մեծ, անսահման մեծ նվիրում:

Նման տաղանդի, տքնանքի ու ինքնուրաց ազգանվիրման արդյունք է գրչին ու գրասեղանին շատ բան զոհած մեկի՝ Խաչիկ Բաղիկյանի 300-ից ավելի գրականագիտական սկզբնաղբյուրների հիման վրա գրված «Կոմիտասն՝ ինչպիսին եղել է» փաստագեղարվեստական վեպի ստեղծումը: Այն պատմական աղբյուր է նաեւ իր մշակութային գործիչների, եվրոպական ու հայ մտավորականների, պատմական անցքերի ու դեպքերի, փաստական տվյալների համադրումով: Եվ դա զարմանալի չէ Խ. Բաղիկյան մարդու առումով, վկան՝ նույն հեղինակի անխոնջ տքնանք պահանջած «Դարձվածաբանական բառարանը»:

«Կոմիտասն՝ ինչպիսին եղել է»

Ծննդյան 135-ամյակի առթիվ

Բայց այս անգամ գործ ունենք մի յուրօրինակ հանճարի՝ Կոմիտասի կյանքն ու գործը լուսաբանելուն նվիրված երկի հետ:

Մարդն աշխարհ է գալիս կոչումով: Ու եթե այդ կոչումը աստվածածին ցանկությամբ է եղել, նաեւ մեծ բեռի տակ է ընկնում՝ արարելու պատվիրանով: Խաչիկ Բաղիկյանը ոչ միայն հայոց լեզվի մի նոր ոլորտի՝ դարձվածաբանության բյուրեղացնողն է, այլեւ նրա ազգային հպարտությունը ներկայացնող, հոգեւոր դիմագիծը պանծացնող մեծն Կոմիտասի շուրջ մեկ ու կես դար հյուսվող առեղծվածի բացահայտողն ու լուսաբանողը:

Խորիմաստ է Պարույր Սեւակի ներհուն միտքը. «Ոչ միայն ժողովուրդն է հանճարներ ծնում, այլեւ հանճարն է իր տաղանդով ժողովրդին վերածնում»: Մի նոր վերածնունդ պարգեւեց Կոմիտաս ծնած հայ ժողովուրդը: Եվ նրա կյանքն ու գործը վավերագրողը պիտի լիներ Կոմիտասին սիրահարված հայ ու կոմիտասյան երգն ըմբռնած, երաժշտական արվեստն ու մշակույթը զգացող ու դրան քաջատեղյակ, սուրբ Էջմիածնի ճեմարանի կամարների տակ հայոց լեզուն դասավանդած, ճեմարանականների վարքն ու բարքը զգացած ու գնահատած հայորդին՝ Խաչիկ Բաղիկյանը:

Գեղարվեստագետի ի՞նչ վարպետությամբ է հյուսվում որբ ու տնանկ հայորդու՝ հայ ազգային հպարտությունը ներկայացնող հանճարի վարքն ու գործը սկսած ամբողջ Հայաստանից մինչեւ շատ երկրներ, նաեւ բուրգերի երկիր, փառահեղ հաղթանակներով եվրոպական խորիմաստ հանճարներին հայ ազգային մշակույթի հանդեպ խոնարհեցնող մեր երգի Մեսրոպ Մաշտոցի կյանքը: Կոմիտասը ներկայանում է ոչ միայն ջանադիր բծախնդրությամբ հայ երգը օտարաբանություններից մաքրող ու արբացրող, այլեւ Բուլղարիայի ու Սերբիայի թագավորների խնդրանքով նրանց ազգային երգերի հավաքող ու նոտագրող (տես էջ 65): Երկի էջերում բացահայտվում են շատ ու շատ ռուս, ֆրանսիացի ու գերմանացի ազգային գործիչների ու երաժշտագետ տաղանդների կյանքի մանրամասներ: Այս ամենը փնջվում է հայ հոգեւոր մեծերի (Հովհ. Թումանյան եւ այլք) վարքի ու գործի մանրամասն տեղեկատվությամբ: Ու այնուհետեւ արեւմտահայ մտավորական փաղանգի արյունաշաղախ մարդախաղը վայրենաբարո թուրքի ձեռքով (Ռ. Սեւակ, Գր. Զոհրապ, Սիամանթո ու էլի մեկ ու կես միլիոն հայեր՝ կյանքի վերջին պահերի դառնագին ապրումներով):

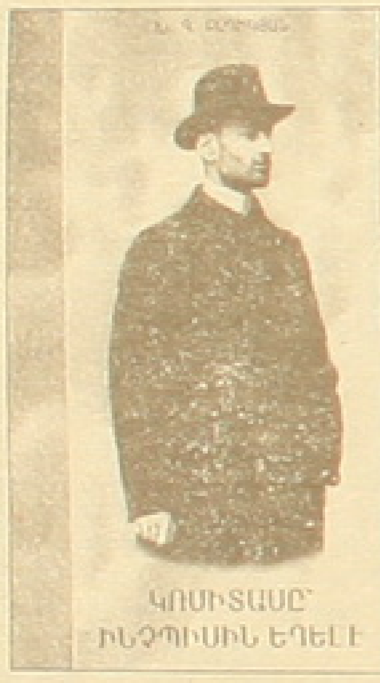

Ինչպե՞ս պատմել Կոմիտասի կյանքը՝ զանց առնելով «Անլռելի զանգակատունը»: Պարույր Սեւակին իր ողջ կյանքի ընթացքում հանգիստ չտված կոմիտասյան հանճարի բացահայտմանը նվիրված հայ առաջին պատմական պոեմը վերածնելով տեղ-տեղին նորովի է վերապատմվում ու վերագնահատվում՝ բացահայտելով սեւասքեմ վեղարավորի վարդապետական հոգում անքեղված դարդն ու ցավը: Եվ այս ամենը կատարվում է այնպիսի անցումներով, հմտությամբ ու նորանոր խորագրերի ընտրությամբ, որը երկն ընթերցելու հետք է տալիս՝ անսպասելի հասցնելով ավարտին: Անթաքույց է, որ գրական հրապարակ է իջել մի երկ, որը տասնյակ տարիներ դասավանդելիս թե տրտմելիս, խորհելիս, թե տոնելիս, առօրյա կյանքում, թե գիտական աշխատանքում ստեղծագործելիս, զանգակվել է հեղինակի մտքում:

Գրական հրապարակ է իջել մի երկ, որի իրական, պատմական հերոսը մի ամբողջ ժողովուրդ է սիմվոլացնում եւ մարդկության հետ խոսում է մեկ ընդհանուր լեզվով՝ երաժշտության հնչյուններով: Եվ ի դեմս Կոմիտասի՝ ի լուր աշխարհի թող ձայնվի նրա հետեւում կանգնած մեկ միլիոն ու կես մյուսների ինչ զարմից լինելը: Թուրք ենիչերիների ծրագրած սպանդի գնահատականը թող հանուր մարդկությունը տա, քանի դեռ ոճրագործ թուրքը չի ընդունել իր անունը չունեցող արարքի վայրագությունը:

Գրական հրապարակ է իջել մի երկ, որը պիտի թարգմանվի աշխարհի տարբեր լեզուներով՝ ի լուր մարդկության ձայնելու արյուն ոռող թուրքերի 1915-ին կատարած արյունոտ մարդախաղի մասին, պիտի թարգմանվի՝ բանտելու համար հանուր մարդկության դեմ երբեւէ ծրագրվող ոճրագործություններն ու ոտնձգությունները՝ որպես պետական պահանջ ներկայացնող հարցի փաստավավերագիր:

Ապավինենք մեր բարեգութ հայերի ազգային հպարտությանն ու նախանձախնդիր ոգուն այս երկը օտարալեզու տեսնելու ակնկալությամբ:

ԱՆԱՀԻՏ ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ,
Գյումրու Մ. Նալբանդյանի անվ. պետ. մանկավարժական ինստիտուտի դասախոս, բան. գիտ. թեկնածու, դոցենտ

Նվիրատվություն, որ պիտի նպաստի վարպետանալուն

Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիային՝ լայն ճանաչում ունեցող, ամերիկահայ դաշնակահար Շահան Արծրունին երեկ հանձնեց ամերիկաբնակ երաժիշտներ Աճեմյան ընտանիքի ջութակը: Այն անհատական պատրաստման հարուստ հնչողությամբ ջութակ է, որն արդեն ունի եւ այսուհետեւ մայր երաժշտանոցում գտնվելով կհարստացնի իր պատմությունը: Իսկ պատմությունը հետեւյալն է՝ միջազգային ճանաչում ունեցող ջութակահարուհի ամերիկաբնակ Մարո Աճեմյանի ընտանիքում ջութակը հնչել է տասնամյակներ՝ հիմնականում Մարոյի ամուսնու՝ ճարտարագետ Լայնըի կատարմամբ, այնուհետեւ ջութակը ժառանգել է Մարոյի կրտսեր քույրը՝ նույնպես երաժիշտ Անահիտ Աճեմյանը:

Վերջինս էլ հարմար է գտել, որ գործիքը շարունակի ապրել մայր երաժշտանոցի շնորհաշատ ուսանողների ձեռքում՝ օգնելով նրանց վարպետանալու եւ միջազգային բեմահարթակներում հանդես գալու: Երեկ երկար տարիների ընդմիջումից հետո առաջին անգամ լարեց եւ գործիքի լռությունը խզեց կոնսերվատորիայի պրոռեկտոր Հենրիկ Ամբարսյանը: Նա փաստեց, որ գործիքը կվստահվի բացառապես շնորհաշատ ուսանողներին:

Շահան Արծրունին էլ ուրախությամբ նշեց, որ նախագահելով կոնսերվատորիայի դաշնակահարների պետական քննություն ընդունող հանձնաժողովը՝ լսել է շուրջ 6 տասնյակ կատարողների եւ զարմացած է, որ չնայած եղած մեծ դժվարություններին, մայր երաժշտանոցը կարողանում է նման բարձրակարգ երաժիշտներ պատրաստել, որոնք ունեն միջազգային բեմահարթակներում հանդես գալու ներուժ եւ շարունակելու են դարեր ձգվող տաղանդաշատ հայ անհատների շղթան: Շահան Արծրունու տագնապը, թե կարող է հանկարծ երկրի սոցիալական, քաղաքական եւ զանազան դժվարությունները պատճառ դառնան այդ շղթայի ընդհատման համար, փարատվել են, եւ Հայաստան իր այս՝ 58-րդ այցին երաժիշտը եւս մեկը անգամ ամրապնդել է իր հավատն այն հարցում, որ «հայոց տաղանդը սնուցող ակունքը չի ցամաքի, հատկապես եթե ձգտենք պահպանել մեր լեզուն, որ մեր մտածողության արտացոլքն է եւ ստեղծագործելու խթանիչը»:

Իր՝ Արծրունու կատարումներին հայ երաժշտասերը կարող է ունկնդիր լինել սեպտեմբերին կամ հոկտեմբերին:

Նվիրված ջութակն, իհարկե, չի լրացնում կոնսերվատորիայում առկա գործիքների պակասը, բայց մեծապես կնպաստի շնորհաշատ ուսանողների վարպետանալուն:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ARMENTEL

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐՄԵՆՏԵԼԻ ԲՋՋԱՅԻՆ ԿԱՊԻ
ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԻՆ

2004 թվականի մայիսի 28-ից «Արմենտել» ՀՁ-ն կոմերցիոն ռոումինգ է հաստատել ԱՄՆ T-Mobile օպերատորի հետ, որի ծածկույթում ընդգրկված են Հյուսիսային եւ Արեւելյան նահանգները:

«Արմենտել» ՀՁ
Հասարակայնության հետ
կապերի ծառայություն

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

«Սիրո սահմանը»

Սիրելի Համիկ, կարդալով քո «Սիրո սահմանը» ինձ թվաց, որ Կարսի եկեղեցու զանգերը աներեւույթ մի ձեռքով կրկին հոգեւոր համահավաքի կոչնակ են հնչեցնում եւ լսվում է հանճարի՝ Եղիշե Չարենցի ձայնը.

- Ես եկել եմ դարերից ու գնում եմ հաղթական դեպի դարերը նորից, քանզի ծլարձակել է մեծ պոետի հոգու զանգը, նրա թոռնուհու՝ Համիկ Չարենցի ձայնով, որը ոգու սովի, մարդը մարդու հանդեպ գայլային օրենքների նաեւ այս օրերում ասում է.

Իմ հոգին պահելի հրթիռ/ Շիկացած, հրավառ բոսոր/ Շտապում է դեպի քեզ,/ Քո մահճակալը՝ կորիզը տիեզերքի:

Ես իմ տողերից ասում եմ՝ «Սերն է աշխարհի բանալին», Համիկը սերը համարում է տիեզերքի կորիզը: Սերը բանաստեղծների հոգում սահման չունի, այն աշխարհի սկիզբն էր եւ աշխարհի վերջն է լինելու, քանզի Աստված սիրով ստեղծեց աշխարհը: Սերը շնչառություն է, որ հոգին դարձնում է մարդ-աշխարհի փարոս, փույթ չէ, թե ինչ տեսիլքներ է ստեղծում, կարեւորը կենսասեր լույսին ուղղված հավատն է, որով ապրում է մարդկության մի ստվար զանգված: Ահա այս նուրբ ու կարեւոր զգայականության բարդույթն է հաղթահարել Համիկ Չարենցը պոետներին ներհատուկ համաձայնությամբ, մտքի փայլատակումներով եւ իր ասածին խորապես հավատալով.

Սպանեք ինձ, ոչինչ չի փոխվի/ Ես ձեր մեղքն եմ վերջին/ Ես ձեր խիղճն եմ.../

Իր սխալը մարդկության սխալն է, եւ մարդկությունն իր խղճի դեմ պետք է արդար լինի:

Պատմական կերպարների անդրադարձը Նեֆերտիտիի, ժաննա դը Արկի, Կարմենի, Իզաբելլայի եւ այլոց սիրո խորհրդանիշը, սիրո հավերժության գաղափարն է, որ բանաստեղծուհու տողերում վեր է ածվում սիրո արքայական հուշարձանի, որի առջեւ խոնարհվել է ժամանակը՝ թողնելով հիշողության դասեր:

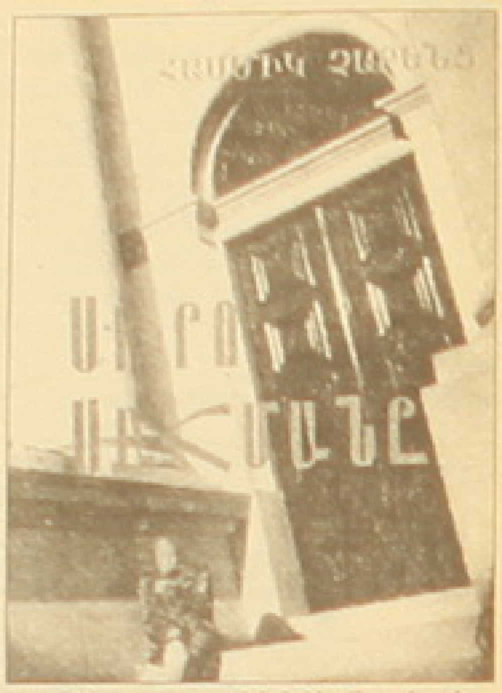

Աստղերը անդրադարձել են ջրափոսում/ Ես պարզում եմ ձեռքերս հավաքելու,/ Մասներիս արանքում տիղմ կանաչ.../:

Ասում է Իզաբելլան նույնանուն բանաստեղծության մեջ, ասում է Համիկ Չարենցը եւ ասում եմ ես: Ահա այս հավերժական ճշմարտության ընկալման մեծության մեջ է Համիկ Չարենցի սիրո դեղատոմսերի հմայքը, որի համար բացվեց հոգիս, իմ սիրելի երակը տեսնելու անկողմնակալ խոստովանությամբ:

Փոքրիկ այս ժողովածուի մեծ աշխարհը լի է նաեւ պատկերային բարձր մտածողությամբ. **ինձ թվում է սերս/ դեղձի ավիշից/ ավիշի նման փշաքաղվելով/ ինձնից դուրս ծորաց.../**

Սերն ինքնըստինքյան մեծություն է, եւ մեծ համարձակություն ու իմաստություն պիտի ունենալ նրա ճշմարիտ անդրադարձի համար:

Համիկ Չարենցը, հոգեւոր շրջառությունից զուրկ բանաստեղծական մեր օրերում, նոր պատուհան է բաց արել, որտեղից մեր հոգու մեջ հորդում է առողջարար լույս: Բարո՛վ, բարո՛վ ես գալիս, սիրելի Համիկ, թող անսպառ լինի քո պապենական ակունքի հորդացումը, որպես մարդկության խոստովանություն՝ իր խղճի առաջ:

ՌՈՒԶԱՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Մանկության մոլորակ

Օրերս «Հայնախագիծ» ինստիտուտի դահլիճում տեղի ունեցավ հետաքրքրական մի միջոցառում՝ նվիրված «Մանկության մոլորակ» կայքէջի (web site) շնորհանդեսին:

Այսօր աշխարհում անսահմանելի չափերի է հասնում ժամանակակից տեխնիկայի՝ համակարգչի զարգացումը եւ կատարելագործումը: Այն արագորեն գրավում է ժամանակակից մարդուն, առավելապես երիտասարդներին եւ երեխաներին՝ կլանելով բավականաչափ մեծ ժամանակ, այն ժամանակը, որի ընթացքում երեխաները կարող էին գրականություն կարդալ կամ խաղալ:

Բազմալեզու ինտերնետային էջերի կողքին օր-օրի ավելանում են նաեւ հայկական էջերը, որոնք ավելի շատ նախատեսված են գործարար անձանց կամ երիտասարդների համար: Սակայն այսօր էջեր են պատրաստվում նաեւ դպրոցահասակ երեխաների համար: «Մանկության մոլորակը» նախատեսված է աշխարհում ամենահետաքրքրասեր եւ զարմանահրաշ մտքի տեր արարածների՝ երեխաների համար: Նախաձեռնողը մանուկներին սիրահար եւ նրանց երջանկության մեկենաս մի մարդ է, անունը՝ Գայանե Կլեկչյան: Երեխաները օգտվելով ինտերնետային կապից եւ գրելով www.mankutyanmolorak.com բառերը, առիթ կունենան հայտնվելու մի աշխարհում, որտեղ կընթերցեն հայ գրողների հեքիաթները, առակները, բանաստեղծությունները, կունենան հնարավորություն ծանոթանալու իրենց իրավունքներին, իսկ հոգեբանի անկյունում ոչ միայն երեխաները, այլեւ ծնողները հնարավորություն կունենան ընթերցելու եւ տեղեկանալու իրենց երեխաների հոգեկան աշխարհում կատարվող երեւույթներին եւ դրանց լուծման ճանապարհներին, որոնք կմեկնաբանեն հոգեբանները: Այս էջից կարող են օգտվել ոչ միայն հայ կամ օտարության մեջ մայրենին վատ տիրապետող երեխաները, այլեւ օտարերկրյա մանուկները, քանզի էջն ունի նաեւ ռուսերեն եւ անգլերեն տարբերակներ:

Ինչպես հավաստում է այս ձեռնարկի հեղինակ Գայանե Կլեկչյանը, «Մանկության մոլորակը» դեռ բազմաթիվ անակնկալներ է պատրաստում երեխաների համար, որոնց մասին կխոսեն ավելի ուշ»:

ՆԱՐԻՆԵ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Առաջատարները թանկարժեք միավորներ են կորցնում

Երեկ կայացած երկու հանդիպումներով ավարտվեց ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության առաջին շրջանը: Երկրի չեմպիոն «Փյունիկը» հյուրընկալել էր «Կիլիկիային»: Առաջին խաղակեսն անցավ անհրապույր մրցամթնոլորտում: Երկու թիմերն էլ գործում էին չափազանց դանդաղ, պարզ իրադրություններում սխալվում էին: Եվ թեեւ «Փյունիկն» ուներ խաղային եւ տարածքային առավելություն, սակայն չկարողացավ լրջորեն սպառնալ մրցակցի դարպասին: Ընդհակառակը՝ հաջողությանն ավելի մոտ էր «Կիլիկիան»: 39-րդ րոպեին Նշան Էրզրումյանի տուգանային հարվածից հետո Բեսեն չկարողացավ իր մոտ պահել գնդակը եւ վրա հասած Գուրգեն Մանուկյանը մոտ տարածությունից պարտավոր էր գրավել դարպասը, սակայն աններելիորեն վրիպեց: Իսկ մինչ այդ երկու վտանգավոր պահ էր ստեղծվել «Կիլիկիայի» դարպասին: Սակայն մի դեպքում Արման Մկրտչյանի փոխանցումից հետո Ռաֆայել Նազարյանը չհասավ գնդակին, իսկ մեկ այլ դրվագում Նդումբուկի հարվածը հետ մղեց դարպասապահ Կիրակոսյանը:

Ընդմիջումից հետո թիմերի գործողություններում որոշակի աշխուժություն նկատվեց: Դրան նպաստեց նաեւ 54-րդ րոպեին Լեւոն Փաչաջյանի խփած գոլը: «Փյունիկի» հարձակվողը ձախ թեւից մտնելով տուգանային հրապարակ, հարվածեց, սակայն դարպասապահը չկարողացավ ճիշտ կողմնորոշվել եւ գնդակը հայտնվեց դարպասում:

Բաց թողած գոլը սթափեցրեց «Կիլիկիայի» ֆուտբոլիստներին դիմելու վճռական գործողությունների: Եվ թեեւ դաշտի տերերը փորձ ունեին հարձակվում, սակայն 68-րդ րոպեին նրանց հաջողվեց արդյունավետ հակագրոհ կազմակերպել եւ թիմի ռմբարկու Նշան Էրզրումյանը դիպուկ հարվածով հավասարեցրեց հաշիվը: 2 րոպե անց, երկրորդ զգուշացումը ստանալով, խաղադաշտը թողեց «Կիլիկիայի» կիսապաշտպան Վահագն Բադոյանը՝ ծանր կացության մեջ դնելով թիմին: Խաղի վերջին 20 րոպեներն անցան «Փյունիկի» անընդհատ գրոհներով: «Կիլիկիան» ամբողջ թիմով նահանջել էր՝ առջեւի գծում թողնելով միայն Նշան Էրզրումյանին: Չնայած դրան, դաշտի տերերը կարող էին հաշվի մեջ առաջ անցնել, սակայն Սերգեյ Էրզրումյանի տուգանային հարվածից հետո «Փյունիկին» օգնության եկավ դարպասաձողը: Խաղավարտից 2 րոպե առաջ էլ մարզական բախտը ժպտաց «Կիլիկիային», դարպասապահը սխալ դուրս եկավ դարպասից, եւ գնդակը դիպչելով նրան քիչ էր մնում հայտնվեր դարպասում, սակայն գնդակի ճանապարհը փակեց դարպասաձողը: Մի դրվագում էլ հաջողությանը մոտ էր Գալուստ Պետրոսյանը, սակայն նրա մոտ տարածությունից հարվածը հետ մղեց դարպասապահը: Այսպիսով, «Փյունիկն» ունենալով խաղային եւ թվային առավելություն, չկարողացավ հաղթանակ տոնել:

Եթե «Փյունիկին» հաջողվեց գոնե 1 միավոր վաստակել, ապա երկրորդ տեղում ընթացող «Միկայի» ֆուտբոլիստները հյուրընկալվելիս զիջեցին ընթացիկ մրցաշրջանում «ամուր ընկույզի» համբավ ձեռք բերած «Դինամո-Զենիթին» (1-2): Բոլոր գնդակներն էլ խփվեցին առաջին խաղակեսին: Հաշիվը 16-րդ րոպեին բացեց դինամոյական Ալբերտ Ներսիսյանը: 8 րոպե անց Դավիթ Գրիգորյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը: Սակայն դինամոյականներից ընդամենը 8 րոպե պահանջվեց հաշվի մեջ կրկին առաջ անցնելու համար: Հաղթական գոլի հեղինակ դարձավ թիմի փորձառու հարձակվող Նվեր Խաչատրյանը:

Եվ այսպես, վերջնագիծը հատեց առաջնության առաջին շրջանը («Փյունիկի» եւ «Բանանցի» հետաձգված հանդիպումը կանցկացվի ավելի ուշ): Ի տարբերություն նախորդ մրցաշրջանների, բավական թեժ եւ հետաքրքրական մրցապայքար է ծավալվել թե աղյուսակի վերին, եւ թե ստորին հորիզոնականներում: Ակնհայտ է, որ երկրորդ շրջանում, երբ ֆուտբոլիստները լավ մարզավիճակ ձեռք կբերեն, ականատես կլինենք ավելի հետաքրքրական եւ դիտարժան մրցավեճի:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	6	4	2	0	14-6	14
2. Միկա	7	4	1	2	11-9	13
3. Լ.-Արարատ	7	3	3	1	10-8	12
4. Դին.-Զենիթ	7	2	4	1	10-9	10
5. Բանանց	6	2	2	2	6-6	8
6. Կիլիկիա	7	2	1	4	8-11	7
7. Շիրակ	7	1	3	3	9-11	6
8. Կոտայք	7	0	2	5	5-13	2

Ռմբարկուները

Գալուստ Պետրոսյան «Փյունիկ»	5
Նշան Էրզրումյան «Կիլիկիա»	5
Արմեն Շահգելդյան «Միկա»	4
Լեւոն Փաչաջյան «Փյունիկ»	4
Երվանդ Հակոբյան «Շիրակ»	4
Էդգար Մանուչարյան «Լ.-Արարատ»	3
Նվեր Խաչատրյան «Դին.-Զենիթ»	3

Լավագույնը Դամյանո Կունեգոն է

Իտալացի Ալեսանդրո Պետակիի հաղթանակով ավարտվեց «Ջիրո դ'Իտալիա» բազմօրյա հեծանվավազքի վերջին՝ 20-րդ փուլը: Նա առաջինը հաղթահարեց 144 կմ մրցատարածությունը: Երկրորդը վերջնագիծը հատեց իտալացի Մարկո Զանոտին, երրորդը հոլանդացի Արտ Վիրխաուտենն էր: Սակայն ավարտական փուլի արդյունքները ոչնչով չազդեցին մրցաշարի վերջնական ցուցանիշների վրա: Ընդհանուր հաշվարկով հաղթող ճանաչվեց իտալացի Դամյանո Կունեգոն, երկրորդ տեղը զբաղեցրեց ուկրաինացի Սերգեյ Գոնչարը, իսկ երրորդ մրցանակակիր դարձավ եւս մեկ իտալացի՝ Ջիլբերտո Սիմոնին:

Թիմային հաշվարկով հաղթող ճանաչվեց իտալական «Սաեկոն»: Մրցանակային եռյակը կազմեցին իտալական եւս երկու թիմեր՝ «Վինի Կալդիրոլան» եւ «Լյամպրեն»:

ԱԵԿ-ը կմասնակցի ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին

Աթենքի ԱԵԿ-ը թույլտվություն է ստացել մասնակցելու ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությանը: Ակումբի նոր հովանավորները նախագահ Դեմիս Նիկոլաիդիսի գլխավորությամբ պարտավորվել են մարել պարտքերը: ԱԵԿ-ն առաջնությունում գրավել էր 4-րդ տեղը, սակայն Հունաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան թիմին արգելել էր մասնակցել ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարի վիճակահանությանը, մինչեւ որ ակումբը չմարի կուտակված պարտքերը: Թիմի նոր ղեկավարությունն արդեն 1,2 մլն եվրոյի պարտք է մարել:

Սպասվում է նաեւ, որ ֆինանսական թույլտվությամբ հնարավոր կլինի պարտքերի մարման ժամկետը հունիսից տեղափոխել հուլիս: Ըստ որոշ աղբյուրների, ԱԵԿ-ի ընդհանուր պարտքը կազմում է 140 մլն եվրո: Հետաքրքրական է, որ ակումբի նոր նախագահ 30-ամյա Դեմիս Նիկոլաիդիսը դեռեւս պայմանագիր ունի Մադրիդի «Ատլետիկոյի» հետ, որն ավարտվում է ամռանը: Դրանից հետո նա մտադիր է ամբողջ ուշադրությունը բեւեռել ԱԵԿ-ի ղեկավարման գործին:

Կեյրուշը կվերադառնա Անգլիա

Մադրիդի «Ռեալի» նախկին գլխավոր մարզիչ, պորտուգալացի Կառլուշ Կեյրուշը հնարավոր է վերադառնա «Մանչեսթր յունայթեդ»: Վերջինս պատրաստվում է բանակցել Կեյրուշի հետ, որը մինչեւ 2003/04 թթ. մրցաշրջանը թիմում աշխատել էր որպես Ալեքս Ֆերգյուսոնի օգնական:

Խաղերը կսպասարկեն 12 մրցավարներ

Հունիսին Պորտուգալիայում կայանալիք ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության խաղերը կսպասարկեն 12 մրցավարներ: Նրանց թվում է եւ ռուսաստանցի Վալենտին Իվանովը: Մրցավարներից 4-ի՝ դանիացի Կիմ Միլթոն Նիլսենի, ֆրանսիացի Ժիլ Վեյսերի, իտալացի Պիեռլուիջի Կոլինայի եւ շվեյցարացի Ուրս Մայերի համար մրցաշարը կլինի վերջինը նրանց մրցավարական գործունեությունում:

Թե մրցավարներից ով որ խաղն է վարելու, կորոշվի խաղի նախօրյակին: Եվրոպայի առաջնությունում յուրաքանչյուր խաղի սպասարկման համար մրցավարները կստանան 10 հազար շվեյցարական ֆրանկ: Բացի այդ, նրանցից յուրաքանչյուրը 250 ֆրանկ օրապահիկ կստանա: Մրցավարական յուրաքանչյուր բրիգադ նվազագույնը կսպասարկի երկու խաղ: Բացի նշված գումարներից, նախատեսված է նաեւ մրցավարների պարգեւատրում, որի չափը կորոշի ՈՒԵՖԱ-ն:

ԻՐԱՎԻՃԱԿ

Սարգսյանը մտադիր է հեռանալ «Ալանիայից»

Ֆուտբոլի ՀՀ ազգային հավաքականի կիսապաշտպան Ալբերտ Սարգսյանը դժգոհ է իր ներկա վիճակից: Նա հազվադեպ է տեղ զբաղեցնում «Ալանիայի» հիմնական կազմում: Թիմի նոր գլխավոր մարզիչ Ռոլան Կուրբիսը, ինչպես երեւում է, չի վստահում փորձառու ֆուտբոլիստին: Բացի այդ, ըստ Ալբերտ Սարգսյանի, ակումբը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունները ֆուտբոլիստի հանդեպ: Հաշվի առնելով ստեղծված իրավիճակը, Ալբերտ Սարգսյանը ցանկանում է հեռանալ թիմից: Հնարավոր է, որ «Ալանիային» հրաժեշտ տա նաեւ մեկ այլ փորձառու խաղացող, պաշտպան Արթուր Պագաեւը:

Ռանյերին հեռացվեց իր պաշտոնից

Լոնդոնի «Չելսիի» ղեկավարությունը թիմի գլխավոր մարզչի պաշտոնից ազատել է Կլաուդիո Ռանյերիին: Ամենայն հավանականությամբ, նրա պաշտոնը կզբաղեցնի պորտուգալական «Պորտոյի» գլխավոր մարզիչ Ժոզե Մոուրինյոն, որի գլխավորությամբ պորտուգալացիները վերջերս նվաճեցին չեմպիոնների գավաթը:

Այսպիսով, ռուսաստանցի միլիարդատեր Ռոման Աբրամովիչը կատարեց այն քայլը, որի մասին խոսվում էր ողջ մրցաշրջանի ընթացքում: Նոր ֆուտբոլիստների հրավիրման վրա ծախսելով 110 մլն ֆունտ ստեռլինգ, Աբրամովիչն այդպես էլ փոխհատուցում չստացավ: «Չելսին» ընթացիկ մրցաշրջանում ոչ մի մրցանակ չնվաճեց, թեեւ անգլիական ակումբն իր պատմության վերջին 49 տարիների ընթացքում ցույց տվեց լավագույն արդյունքը՝ պրեմիեր-լիգայում գրավելով 2-րդ տեղը, իսկ չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում մտնելով կիսաեզրափակիչ: Ակումբի պաշտոնական հայտարարությունում նշվում է, որ Ռանյերին հսկայական աշխատանք է կատարել «Չելսիում»՝ դնելով ապագա հաջողությունների հիմքը, ուստի ղեկավարությունը նրան լավագույն բարեմաղթանքներն է հղում:

52-ամյա Ռանյերին խոստովանել է, որ ցանկանում է իր մարզչական գործունեությունը շարունակել Անգլիայի պրեմիեր-լիգայում: Ճիշտ է, Կլաուդիո Ռանյերին «Չելսիի» հետ մինչեւ 2007 թ. պայմանագիր ուներ կնքած, սակայն ստիպված է հեռանալ: «Չելսին» նրան պետք է փոխհատուցում վճարի:

Վճռորոշ խաղն ավարտվեց ծեծկռտուքով

Վրաստանի ֆուտբոլի ազգային առաջնության 15-ամյա պատմության ընթացքում առաջին անգամ չեմպիոնին որոշելու համար հարկ եղավ լրացուցիչ խաղ անցկացնել: Ոսկե մեդալների համար մրցավեճի էին բռնվել «ՎԻՏ-Ջորջիան» եւ «Սիոնին», որոնք առաջնությունն ավարտել էին հավասար միավորներով: Խաղը մոտ 3 ժամ տեւեց, քանի որ տրիբունաներում եւ խաղադաշտում ծագած անկարգությունների պատճառով հանդիպումը երեք անգամ ընդհատվեց: Խաղասկզբում, երբ «ՎԻՏ-Ջորջիայի» հարձակվող Գոցիրիձեն բացեց հաշիվը, նա ուղղվեց դեպի «Սիոնիի» երկրպագուների զբաղեցրած հատվածը եւ խուլիգանական ժեստով դիմեց նրանց: Ի պատասխան ֆուտբոլիստի անվայել վարքագծի, հանդիսականները խաղադաշտ ներխուժեցին, իսկ տրիբունայում ծեծկռտուք սկսվեց: 15 րոպե պահանջվեց կարգուկանոն հաստատելու համար: Իսկ երբ 2-րդ գնդակը հայտնվեց «Սիոնիի» դարպասում, ֆուտբոլասերները գտնելով, որ գոլը «խաղից դուրս» վիճակից է խփվել, կրկին խաղադաշտ ներխուժեցին՝ հարձակվելով մրցավարի վրա: Խաղը կրկին դադարեցվեց: Այս անգամ 45 րոպե պահանջվեց կարգուկանոնը վերահաստատելու համար, իսկ մրցավարները բավական տուժեցին:

Խաղավարտից 5 րոպե առաջ, երբ «Սիոնիի» խաղացողը գնդակով հարվածեց մրցավարին եւ հեռացվեց դաշտից, կրկին մարզադաշտում անկարգություններ սկսվեցին: Խաղը մի կերպ հասցրին ավարտի: «ՎԻՏ-Ջորջիան» առաջին անգամ նվաճեց չեմպիոնի տիտղոսը, սակայն տոնը խաթարվեց ֆուտբոլասերների խուլիգանական արարքներով: Ոստիկանությունը 15 հոգու ձերբակալել է:

Խաղի հաջորդ օրը Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Մերաբ Ժորդանիան հայտարարել է, որ «Սիոնին» կհանվի ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության մասնակիցների ցանկից: Թիմի մարզադաշտը կորակազրկվի 10 խաղով: Դրամական տարբեր պատիժների եւ որակազրկման կենթարկվեն առանձին ֆուտբոլիստներ:

Գավաթը Թբիլիսիի «Դինամոյին»

Վրաստանի ամենատիտղոսակիր ակումբը՝ Թբիլիսիի «Դինամոն» դարձավ երկրի գավաթակիր: Եզրափակիչում դինամոյականները 2-1 հաշվով հաղթեցին Քութաիսիի «Տորպեդոյին»: Թեեւ արդեն 3-րդ րոպեին «Տորպեդոյի» ֆուտբոլիստ Սուլիկո Դավիթաշվիլին բացել էր հաշիվը, սակայն հետագայում դինամոյականներ Շոտա Կաշիան եւ Լեւան Մելքաձեն ապահովեցին թիմի հաղթանակը: Պատվավոր մրցանակը կրում է վրացական ֆուտբոլի լավագույն ներկայացուցիչներից մեկի՝ Դավիթ Ղիփիանու անունը, որը 2001 թ. ողբերգաբար զոհվել էր ավտովթարից:

«Վերդերի» կրկնակի հաջողությունը

Ընթացիկ մրցաշրջանում Բրեմենի «Վերդերը» հասավ կրկնակի հաջողության: Երկրի չեմպիոնի տիտղոսը նվաճելուց հետո «Վերդերի» ֆուտբոլիստները հաջող հանդես եկան նաեւ գավաթի մրցաշարում: Եզրափակիչում «Վերդերի» մրցակիցն առաջին խմբում հանդես եկող «Ալեմանիան» էր, որը գրավել էր 6-րդ տեղը: Երկրի չեմպիոնը հաղթանակ տարավ 3-1 հաշվով՝ դառնալով Գերմանիայի գավաթակիր:

Ռեկորդը գերազանցվեց

Եթովպացի Կենենիսա Բեկելեն համաշխարհային նոր ռեկորդ սահմանեց 5000 մ վազքում: Էնգելոյում կայացած թեթեւ աթլետիկայի միջազգային մրցումներում նա մրցատարածությունը հաղթահարեց 12 րոպե 37,37 վրկ-ում: Նախկին ռեկորդը պատկանում էր եթովպացի Հայլե Գեբրեսելասիին: 1998 թ. հունիսին նա Հելսինկիում ցույց էր տվել 12 րոպե 39,36 վրկ ժամանակ:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՏԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՅՏ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՎԵՐ

Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը ընդունում է «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական փառատոնի կազմակերպչական աշխատանքների գլխավոր համակարգողի հայտ

Փառատոնը սկսվում է 2004թ. օգոստոսի 14-ին եւ ավարտվում է օգոստոսի 23-ին:

Հայտի նպատակը՝ իրականացնել «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական փառատոնի հետեւյալ աշխատանքները՝

- մասնակիցների դիմավորում եւ ճանապարհում,
- հյուրանոցի ապահովում,
- սննդի կազմակերպում,
- փոխադրամիջոցի ապահովում,
- փառատոնի գեղարվեստական խորհրդի հաստատած ծրագրի համաձայն միջոցառումների, ինչպես նաեւ մասնակիցների տեղափոխման ժամանակացույցի, բեմահարթակների զբաղվածության գրաֆիկների կազմում եւ ապահովում,
- մասնակիցների համար մշակութային ծրագրերի իրականացում,
- միջոցառումների կազմակերպման համար անհրաժեշտ ձայնային, լուսային եւ համանման սարքավորումների ապահովում:

Հայտը պետք է ներառի հետեւյալ տեղեկությունները՝

1. Կազմակերպության պաշտոնական անվանումը.
2. Կազմակերպության իրավաբանական հասցեն.
3. Հեռախոսահամարը (ները).
4. Կազմակերպության էլ. փոստի հասցեն.
5. Եթե կազմակերպությունն ունի ինտերնետային էջ՝ վերջինիս հասցեն.
6. Կազմակերպության գործադիր ներկայացուցչի անունը եւ պաշտոնը.
7. Կազմակերպության առաքելությունը (ինչպես ներկայացված է պաշտոնական գրանցման փաստաթղթերի մեջ).
8. Կազմակերպության պետական գրանցման պատճենը.
9. Եթե կազմակերպությունն աշխատանքների կազմակերպման բնագավառում նման փորձ ունի, ապա նկարագրել ըստ սյունակի.

Գործունեության ծավալման տարեթիվը	Գործունեության նկարագրությունը	Ձեռքբերված արդյունքները

10. Ներկայացնել հիմնահարցի վերաբերյալ Ձեր նախնական պատկերացումները: Հետեւյալ հարցադրումների շուրջ՝ Ձեր գաղափարները, մոտեցումները
    - Աշխատանքների կազմակերպման հիմնախնդիրը (2 էջից ոչ ավելի),
    - Նախատեսվող ծեռքբերումները եւ ազդեցությունը (1 էջից ոչ ավելի),
    - Համագործակցող կառույցների (եթե կան այդպիսիք) դերը (կես էջից ոչ ավելի):

Հայտը ներկայացնել տպագիր, կնքված եւ ստորագրված՝ կազմակերպության ղեկավարի կողմից: Ժամանակին չներկայացված հայտերը քննարկման ենթակա չեն:

Մրցութային հանձնաժողովի որոշումները կայացվում են կոլեգիալ քննարկումների արդյունքում: Ընտրվում են այն հայտերը, որոնք հանձնաժողովի անդամների պրոֆեսիոնալ տեսանկյունից առավելագույնս համապատասխանում եւ բավարարում են առաջադրված պայմաններին ու չափանիշներին: Հանձնաժողովի որոշումների մանրամասները եւ դրանց հիմնավորումները հրապարակման ենթակա չեն:

Մասնակցության հայտ: «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական փառատոնի կազմակերպչական աշխատանքները համակարգել ցանկացողները կարող են դիմել մինչեւ հունիսի 15-ը, ժամը 10.00-17.00-ը, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:

Հայտերը ներկայացնել հետեւյալ հասցեով՝
Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Կառավարական 3 շենք, 7-րդ հարկ՝
Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարության քարտուղարություն:
Հեռ.՝ 529320, 529307, 529349:

ՀԱՅՏ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՎԵՐ

Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը ընդունում է «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական փառատոնի բացման եւ փակման հանդիսությունների կազմակերպման հայտ

Հանդիսությունները տեղի կունենան 2004թ. օգոստոսի 15-ին՝ բացումը եւ օգոստոսի 23-ին՝ փակումը:

Մրցույթի ընթացակարգը՝

1. **Մասնակցության հայտ**: Հանդիսությունների կազմակերպման հայտ ներկայացնել ցանկացողները կարող են դիմել մինչեւ հունիսի 4-ը, ժամը 10.00-17.00-ը:
2. **Առաջարկությունների հայտի ընդունում**: Մ/թ հունիսի 7-ին հայտատուներին կտրվեն մրցույթի պայմանների, պահանջների, բյուջեի եւ միջոցառման մասնակիցների մասին անհրաժեշտ տեղեկություններ: Առաջարկությունները ընդունվում են մինչեւ հունիսի 15-ը, ժամը 10.00-17.00-ը:
3. **Հայտերի գնահատում**: Մրցույթի գնահատման չափանիշներն են՝
    1. հանդիսության կազմակերպման գաղափարի յուրօրինակությունը եւ փառատոնի նպատակին համահունչ լինելը,
    2. սցենարի իրատեսական եւ պրոֆեսիոնալ, գեղարվեստական մակարդակը,
    3. կազմակերպական ներունակությունը եւ ֆինանսների կառավարման փորձը:

Մրցութային հանձնաժողովի որոշումները կայացվում են կոլեգիալ քննարկումների արդյունքում: Ընտրվում են այն հայտերը, որոնք հանձնաժողովի անդամների պրոֆեսիոնալ տեսանկյունից առավելագույնս համապատասխանում եւ բավարարում են առաջադրված պայմաններն ու չափանիշները: Հանձնաժողովի որոշումների մանրամասները եւ դրանց հիմնավորումները հրապարակման ենթակա չեն:

Մրցութային հանձնաժողովը նախապատվություն է տալու այն սցենարներին, որոնք կնպաստեն՝
1. փառատոնի առավելագույն համաժողովրդականությանը,
2. «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական փառատոնի կարգախոսի համակողմանի բացահայտմանը,
3. մշակութային ներուժի եւ նոր անունների բացահայտմանը,
4. Հայրենիք եւ սփյուռք մշակութային համագործակցությանը:

Հայտերը ներկայացնել հետեւյալ հասցեով՝
Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Կառավարական թիվ 3 շենք, 7-րդ հարկ,
Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարության քարտուղարություն:
Հեռ. 529320, 529307, 529349:

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դրամավարկային տեղեկատու

Մայիսի 21-27-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան աճել է 4 մլրդ 395 մլն դրամով եւ մայիսի 27-ին կազմել 105 մլրդ 418 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 270 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվներն աճել են 4 մլրդ 665 մլն դրամով:

Մայիսի 14-21-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածը նվազել է 2 մլրդ 387 մլն դրամով եւ մայիսի 21-ին կազմել 226 մլրդ 139 մլն դրամ (ընդգրկված են 19 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել է 468 մլն դրամով եւ կազմել 80 մլրդ 266 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդները նվազել են 235 մլն դրամով եւ կազմել 28 մլրդ 791 մլն դրամ: Դրամով ժամկետային ավանդները նվազել են 795 մլն դրամով եւ կազմել 12 մլրդ 113 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդները նվազել են 889 մլն դրամով եւ կազմել 104 մլրդ 969 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 51 մլրդ 775 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել են 578 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 53 մլրդ 194 մլն դրամ (նվազումը՝ 312 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Մայիսի 21-27-ն ընկած ժամանակահատվածում ԿԲ-ն իրականացրել է 2 մլրդ 508 մլն դրամի ՊՊ-ի առք տարեկան 8 տոկոս եկամտաբերությամբ:

Արտարժույթի շուկա

Մայիսի 21-27-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ փոխարժեքն արժեքավորվել է 0,87 տոկոսով՝ 553,18 դրամից հասնելով 548,40 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 38,050 հազ ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 545,21 դրամ:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Սույն հայտարարությունը չի հանդիսանում արժեթուղթ վաճառելու առաջարկ, կամ արժեթուղթ գնելու առաջարկի հայցում: Նման առաջարկը կարող է արվել միայն ազդագրով:

1000 հատ

ՀԱՍԱՐԱԿ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

«Պրայվիտ Ինշուրընս»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԵԿ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻ ԳԻՆԸ՝ 10.500 ԴՐԱՄ

Ազդագրի պատճենները կարող եք ստանալ ստորեւ նշված տեղաբաշխողից: Վերջինս միակ լիցենզավորված բրոքերային ընկերությունն է ՀՀ տարածքում, որն իրավասու է տեղաբաշխել սվյալ արժեթղթերն ըստ «Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի:

«Պրիվատ Ինվեստ»

ք. Երեւան-10, Նալբանդյան 50/26, հեռ.՝ 521812,
E-mail: privat@arminco.com

ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ «ՄԵԿ ԱԶԳ, ՄԵԿ ՄՇԱԿՈՒՅԹ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՈՆԸ ԽՈՐՀՐԴԱՆՇՈՂ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԱՅՏ

Փառատոնը կկայանա 2004 թվականի օգոստոսի 14-23-ը

ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒՄ.

1. Ներկայացնել « ՄԵԿ ԱԶԳ, ՄԵԿ ՄՇԱԿՈՒՅԹ» փառատոնի լոգոտիպով հետեւյալ պարագաների /գրիչ, նոթատետր, անվանաքարտ, կրծքանշան, մարզաշապիկ, գլխարկ, հուշանվերների ծրար, գլխակապ, դրոշակ/ նախնական նմուշներ:

2. Գեղարվեստական խորհրդի հավանության դեպքում, ըստ պայմանավորվածության, մինչեւ փառատոնի սկիզբը նշված պարագաների նախատեսվող քանակի ապահովում:

3. Առեւտրային կազմակերպությանը վերապահել ազատ վաճառքի իրավունք նշված պարագաներից որոշակի քանակություն պատվիրատուին անվճար հատկացնելու պայմանով:

4. Մրցութային հանձնաժողովի որոշումները կայացվում են կոլեգիալ քննարկումների արդյունքում: Կընտրվեն այն կազմակերպությունները, որոնք առավելագույնս կապահովեն նշված պարագաների գեղագիտությունն ու կիրառելիությունը, աշխատանքների արագ եւ որակյալ կատարումը:

Ցանկացողները կարող են դիմել մինչեւ ***հունիսի 15-ը ժամը 10-17-ը***, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:

Հայտը ներկայացնել հետեւյալ հասցեով.

Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Կառավարական 3 շենք, 7-րդ հարկ, Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարության քարտուղարություն, հեռախոս՝ 529320, 529307, 529349:

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 1 06. 2004 Գինը՝ 100 դրամ